

IZVJEŠĆE
o provedbi mjera i aktivnosti za 2020.
iz Zagrebačke strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022.

UVOD

Gradska skupština Grada Zagreba donijela je Zagrebačku strategiju zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022. (Službeni glasnik Grada Zagreba 20/18, u daljnjem tekstu: Zagrebačka strategija) sukladno Nacionalnoj strategiji zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2017. do 2022. godine (Narodne novine 96/17, u daljnjem tekstu: Nacionalna strategija). Grad Zagreb posvećuje posebnu pozornost zaštiti od nasilja u obitelji i nasilju nad ženama koje predstavljaju kršenje osnovnih ljudskih prava i temeljnih sloboda žrtava kao i krajnje neprihvatljiv oblik kršenja prava i interesa djeteta bilo da su djeca žrtve ili svjedoci nasilja u obitelji. Istovremeno, borba protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji dugoročan je i koordiniran proces različitih sustava kako na nacionalnoj tako i na lokalnoj razini. Prva Zagrebačka strategija jedinstvene politike za zaštitu od nasilja u obitelji u razdoblju od 2008. do 2010. godine (Službeni glasnik Grada Zagreba 9/08) donesena je na 37. sjednici Gradske skupštine Grada Zagreba 15. srpnja 2008., dok je druga Zagrebačka strategija zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2011. do 2016. (Službeni glasnik Grada Zagreba 18/11) donesena na 31. sjednici Gradske skupštine Grada Zagreba 29. studenog 2011. godine.

Svrha i ciljevi Zagrebačke strategije zadani su kroz 20 mjera u 7 područja djelovanja:

1. Prevencija nasilja u obitelji
2. Zbrinjavanje i potpora žrtvama nasilja u obitelji
3. Psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji
4. Unapređenje međuresorne suradnje
5. Izobrazba stručnjaka koji rade u području zaštite od nasilja u obitelji
6. Senzibilizacija javnosti za problematiku nasilja u obitelji
7. Zaštita posebno osjetljivih skupina žrtava nasilja u obitelji

Zagrebačka strategija izrađena je sukladno potrebama žrtava obiteljskog nasilja, ali i iskustvu koje se temelji na provedbi prethodne dvije strategije. Mjere su usklađene s Konvencijom Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Narodne novine 3/18) i Nacionalnom strategijom. Suradnja svih sustava, posebice socijalne skrbi, zdravstva, pravosuđa, obrazovanja, policije i organizacija civilnog društva, nužan je preduvjet pri pravovremenom prepoznavanju problema i poduzimanja mjera usmjerenih suzbijanju i prevenciji nasilja u obitelji. Mjere i aktivnosti zadane Zagrebačkom strategijom izviru iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba tj. nositelja (gradskih upravnih tijela i ustanova čiji je osnivač Grad Zagreb) u koordinaciji s nositeljima/sunositeljima na nacionalnoj razini (Centar za socijalnu skrb Zagreb, Policijska uprava zagrebačka i Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Zagreb). Za koordinaciju provedbe Zagrebačke strategije zadužen je Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom.

U izradi i provedbi Zagrebačke strategije sudjeluje Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji koje je Zaključkom o osnivanju i imenovanju Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji imenovao gradonačelnik Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/17 i 20/20).

Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji tijekom 2020. održalo je dvije sjednice na kojima su članice sudjelovale u izradi Plana provedbe Zagrebačke strategije za 2020. kao i na utvrđivanju teksta izvješća Zagrebačke strategije za 2019. godinu.

Sukladno Završnim odrednicama Zagrebačke strategije, Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom dužan je prikupiti izvješća provoditelja mjera i aktivnosti. Objedinjeno izvješće dostavlja se gradonačelniku Grada Zagreba koji o tome izvještava

Gradsku skupštinu Grada Zagreba. Pored navedenog Ureda, u izradi ovog Izvješća sudjelovali su: Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za obrazovanje, Gradski ured za sport i mlade, Gradski ured za upravljanje imovinom Grada, Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša, Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava, Dom za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja „Duga – Zagreb“ (u daljnjem tekstu: Dom „Duga – Zagreb“), domovi za starije osobe čiji je osnivač Grad Zagreb, Centar za pružanje usluga u zajednici „Savjetovalište Luka Ritz“, Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Zaklada „Zajednički put“, Centar za socijalnu skrb Zagreb, Podružnica Obiteljski centar Centra za socijalnu skrb Zagreb, Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Zagreb, Policijska uprava zagrebačka, Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“, Udruga „Ženska pomoć sada – SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja“ (u daljnjem tekstu : Udruga Ženska pomoć sada), Udruga Ženska soba – Centar za seksualna prava (u daljnjem tekstu: Udruga Ženska soba) i Udruga „B.a.B.e. Budi aktivna. Budi emancipiran.“ (u daljnjem tekstu: Udruga B.a.B.e.).

Posebnost ovog Izvješća jest otežan rad svih dionika sustava podrške i zaštite od nasilja nad ženama i nasilja u obitelji zbog pandemije virusa COVID - 19 kao i razornih potresa koji su pogodili Grad Zagreb te dijelove Republike Hrvatske u 2020. Socijalna izolacija, narušeno mentalno zdravlje, ograničenje kretanja, društveno zatvaranje, ekonomska neizvjesnost te opravdan strah od virusa uz visok utjecaj stresora kao što je potres, ostavili su posljedice na našu svakodnevicu i promijenili način života, rada, ostvarivanja socijalnih veza i podrške. Međutim, svi uključeni dionici u sustavu zaštite žrtava obiteljskog nasilja pokazali su visok stupanj odgovornosti tako da niti jedna žrtva nije ostala nezbrinuta te se podrška i skrb nije prekidala niti u najtežim trenucima. Zajednica je pokazala otpornost, ali i mogućnost prilagodbe na nove životne okolnosti istovremeno vodeći brigu o najnezaštićenijima u društvu kao što su žrtve nasilja u obitelji među kojima je većina žena i djece.

Riječi i pojmovni sklopovi, upotrebljavani u cijelom tekstu Izvješća o provedbi mjera i aktivnosti za 2020. iz Zagrebačke strategije koje imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

KRETANJE POJAVE NASILJA U OBITELJI U GRADU ZAGREBU

- 32,83% više prekršaja nasilja u obitelji u odnosu na 2019.
- 30% više kaznenih djela nasilja u obitelji u odnosu na 2019.
- 11,7% više kaznenih djela na štetu djece u odnosu na 2019.

Europski parlament, Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Republike Hrvatske te organizacije civilnog društva koje se bave zaštitom od nasilja u obitelji, upozoravali su na porast nasilja u obitelji prouzrokovanih pandemijom virusa COVID – 19 u 2020. Specifične okolnosti kao što su ograničenje kretanja kao otežavajući faktor traženja pomoći te zatvorenost s vlastitim zlostavljačima, ograničen pristup socijalnim uslugama, nedostatni resursi i strukture potpore, ekonomski i socijalni stres, pogoršale su položaj žrtava nasilja u obitelji, posebice žena i djece. U svemu navedenome Grad Zagreb nije izuzetak te sljedeći podaci ukazuju na porast sigurnosnih pokazatelja u domeni prekršaja i kaznenih djela.

Prema podacima **Policijske uprave zagrebačke** u 2020. evidentirano je 2788 počinjenih **prekršaja nasilja u obitelji** sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine 70/17, 126/19 i 84/21) što je povećanje za 32,83% u odnosu na 2019. kada je evidentirano 2099 počinjenih prekršaja. Ukupno je evidentiran 2251 počinitelj nasilja u obitelji, a 1763 osoba muškog je spola (78,32%) te 488 osoba ženskog spola (21,68%). Obzirom na dob, u 98,44% slučajeva radi se o punoljetnim osobama. U ukupnom broju počinitelja recidivizam je prisutan u 22,61% slučajeva¹ (Tablica 1.).

Tablica 1. *Evidentirani prekršaji nasilja u obitelji, sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji*

Prekršaji sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji:	2018.	2019.	2020.
Broj prekršaja	2244	2099	2788
Počinitelji	2431	2419	2251
Od tog muškaraca:	1920	1915	1763
Od tog žena:	511	504	488
Od tog punoljetnih:	2291	2373	2216
Od tog maloljetnih:	50	46	35

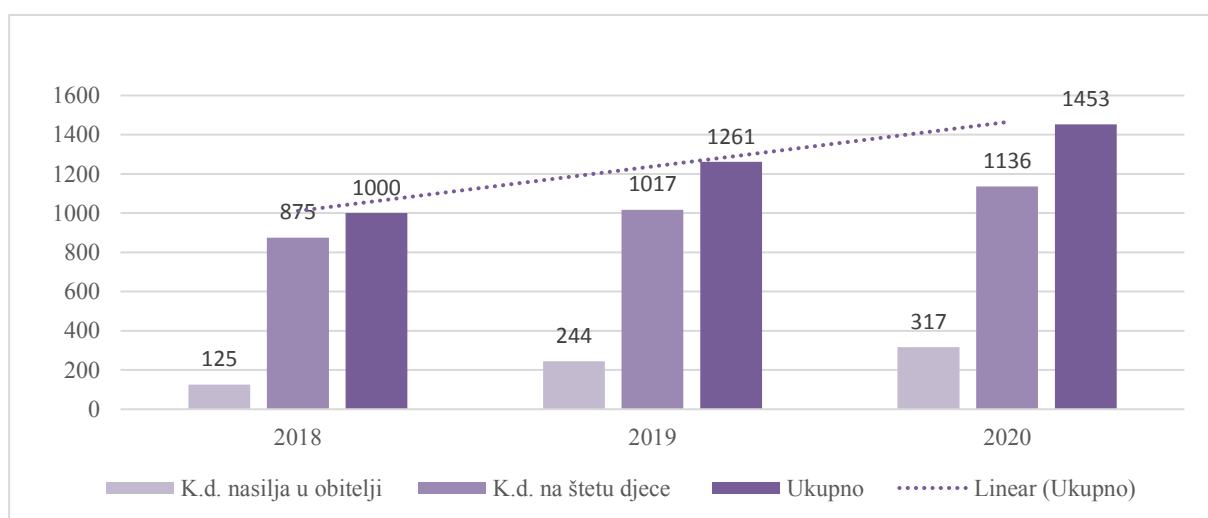
Ukupno su evidentirana 1453 kaznena djela iz domene **kaznenopravne zaštite djece i obitelji**, 15,22% više nego 2019. Prema vrsti kaznenog djela, 317 je slučajeva nasilja u obitelji, što je 30% više u odnosu na 2019. kada su evidentirana 244 slučaja. Broj kaznenih djela na štetu djece iz domene kaznenopravne zaštite djece i mladih iznosi 1136 što čini povećanje od

¹ Sukladno obrazloženju Policijske uprave zagrebačke, samo prikazani statistički podaci su trenutačno dostupni iz razloga migracije podataka unutar novog informacijskog sustava te učestalih zakonskih promjena koje onemogućuju komparaciju određenih djela u odnosu na prethodno razdoblje.

11,7% u odnosu na 2019. kada je zabilježeno 1017 ovakvih kaznenih djela (Tablica 2.; Grafikon 1.).

Tablica 2. *Kaznena djela iz domene kaznenopravne zaštite djece i obitelji, 2018. - 2020.*

Kaznena djela	2018.	2019.	2020.
Kazneno djelo nasilja u obitelji	125	244	317
Kazneno djelo na štetu djece	875	1017	1136
Ukupno	1000	1261	1453

Grafikon 1. *Kretanje broja kaznenih djela iz domene kaznenopravne zaštite djece i obitelji u razdoblju 2018. - 2020.*

U slučajevima kaznenih djela nasilja u obitelji, a sukladno Kaznenom zakonu (Narodne novine 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19 i 84/21) u većini su oštećene osobe ženskog spola, njih 269 (84,86%) u odnosu na muškarce kojih je 48 (15,14%). S obzirom na dob oštećenih, najveći je broj oštećenih osoba u dobi od 30 do 40 godina (100 oštećenih osoba; 31,55%) (Tablica 3.). Također, velik udio oštećenih osoba je i u dobi preko 60 godina, njih 19,87% (63 oštećene osobe) (Tablica 3.). U odnosu na 2019., kad je zabilježeno 47 oštećenih osoba u dobi preko 60 godina (19,26%), u 2020. je vidljivo povećanje udjela osoba u dobi iznad 60. godina, u ukupnom broju žrtava nasilja u obitelji, od 34,04%.

Među evidentiranim kaznenim djelima na štetu djece najbrojnija su kaznena djela povrede djetetovih prava, odnosno 488 slučajeva. Potom slijede, kazneno djelo prijetnji (301 k.d.), tjelesna ozljeda (118 k.d.) te povreda dužnosti uzdržavanja (64 k.d.). U odnosu na 2019., vidljiv je porast kaznenih djela na štetu djece pa je tako 37,2% više kaznenih djela tjelesne ozljede u 2020., u odnosu na 2019. kad ih je evidentirano 86.

Analizirajući kazneno djelo povrede djetetovih prava sukladno članku 177. Kaznenog zakona, od 488 prijavljenih slučajeva, u 49,18% (240) oštećene su djevojčice, a 50,82% (248) oštećeni su dječaci. Dobna struktura oštećene djece ukazuje da je najveći broj oštećene djece u dobi do 14 godina, njih 370 (75,82%).

Tablica 3. Oštećenici sukladno kaznenom djelu iz članka 179.a Kaznenog zakona: Nasilje u obitelji

Dob oštećenika	Broj	Postotak
Do 18 godina	11	3,47%
Od 18 do 22 godine	10	3,15%
Od 22 do 26 godina	20	6,3%
Od 26 do 30 godina	18	5,68%
Od 30 do 40 godina	100	31,55%
Od 40 do 50 godina	62	19,56%
Od 50 do 60 godina	33	10,41%
Preko 60 godina	63	19,87%
Ukupno	317	100 %

- 11,07% manje prijava nasilja u obitelji u Centru za socijalnu skrb Zagreb
- Najveći apsolutni broj prijava nasilja u obitelji bilježi se u podružnicama Centra za socijalnu skrb Susedgrad i Peščenica te Novi Zagreb
- Stopa prijavljenog nasilja na 1000 stanovnika najviša je na području podružnice Peščenica (4,74), Susedgrad (3,36) te Dubrava (2,45) dok je najniža na području podružnice Donji grad (1,46).

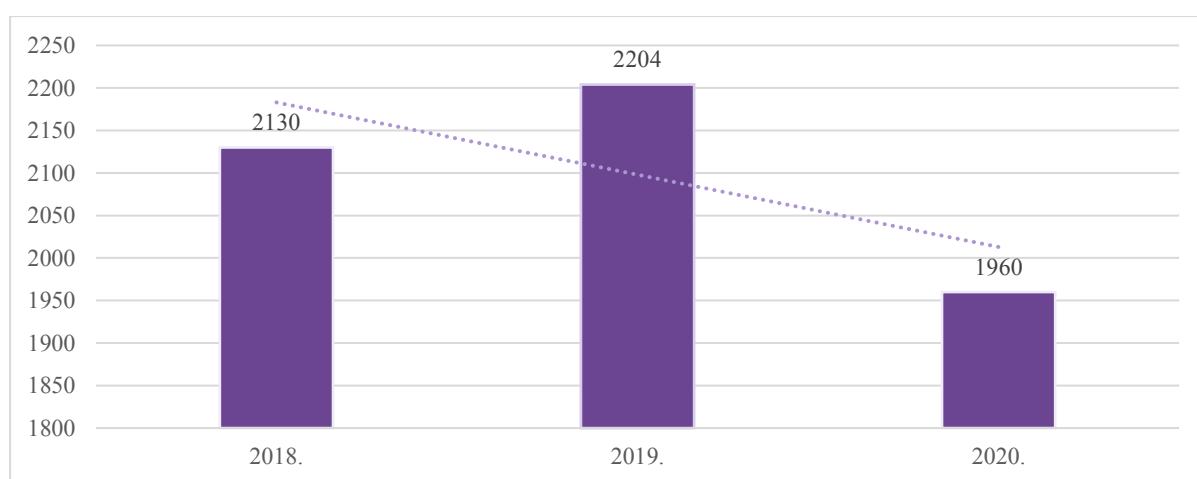
Sukladno podacima **Centra za socijalnu skrb Zagreb** ukupan broj prijava nasilja u obitelji u svih jedanaest podružnica Centra u 2020. iznosio je 1960 dok je tijekom 2019. prijavljeno ukupno 2204 slučaja nasilja u obitelji (smanjenje od 11,07%) (Grafikon 2.). Najveći broj prijava nasilja u obitelji tijekom 2020. bilježi se u podružnici Susedgrad (326), Peščenica (280) te Novi Zagreb (279), a najmanji broj na području podružnice Donji grad (54) (Tablica 4.). Ukoliko se promatra stopa prijavljenog nasilja na 1000 stanovnika, najviša je na području podružnice Peščenica (4,74), Susedgrad (3,36) te Dubrava (2,45) dok je najniža na području podružnice Donji grad (1,46).

Za usporedbu, u 2019. najviše prijava imale su podružnice Dubrava (393) i Novi Zagreb (392), a najmanji broj prijava nasilja zabilježen je na području podružnice Donji grad (67).

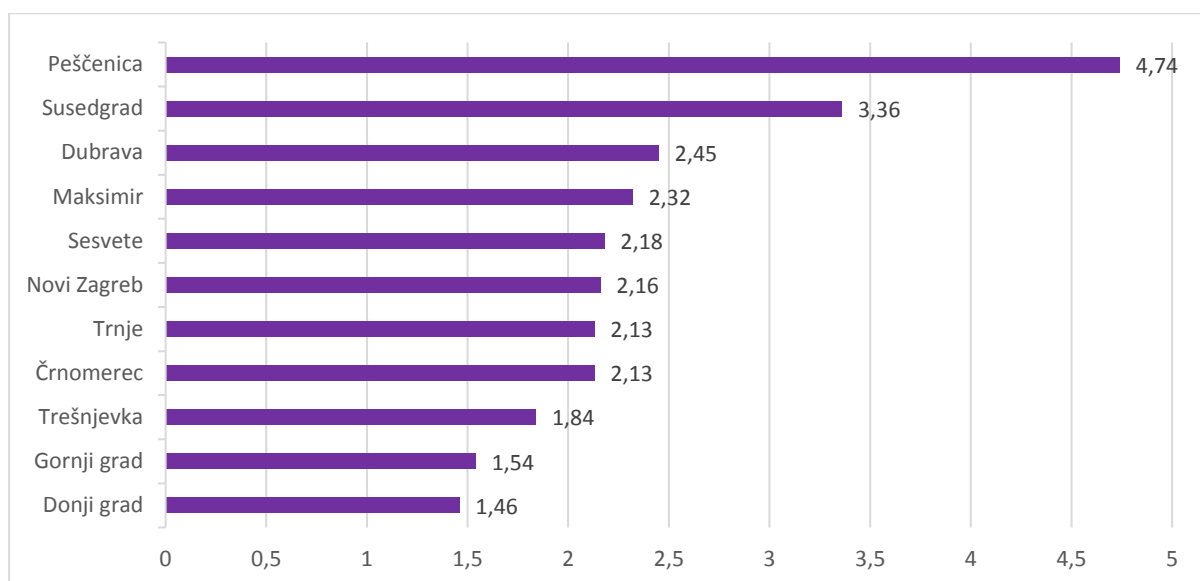
Tablica 4. *Prijavljeno nasilje u obitelji u Centru za socijalnu skrb Zagreb - prikaz po podružnicama*

Podružnica	Broj prijavljenog nasilja u 2020.	Broj stanovnika na području podružnice (2011.)	Stopa na 1000 osoba (%)*
Peščenica	280	59061	4,74
Susedgrad	326	97149	3,36
Dubrava	249	101458	2,45
Maksimir	131	56365	2,32
Sesvete	164	75076	2,18
Novi Zagreb	279	129292	2,16
Trnje	90	42282	2,13
Črnomerec	83	39040	2,13
Trešnjevka	237	129045	1,84
Gornji grad	67	43529	1,54
Donji grad	54	37024	1,46
Ukupno	1960	809321	2,42

*Stopa prijavljenog nasilja na 1000 stanovnika izračunata je prema formuli $N \times 1000 / S$

Grafikon 2. *Prikaz prijavljenog nasilja u obitelji u Centru za socijalnu skrb Zagreb, 2018. - 2020.*

Grafikon 3. Stopa prijavljenog nasilja na 1000 stanovnika po podružnicama Centra za socijalnu skrb Zagreb u 2020. godini

Tijekom 2020. provodile su se mjere i aktivnosti iz Zagrebačke strategije prema sljedećim područjima:

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

- Nastavak provedbe preventivnog programa „Jačanje kompetencija u radu s mladima“ namijenjenim učiteljima, nastavnicima, profesorima i ostalim stručnim djelatnicima u školama koji je provodi Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“
- Provedba preventivnih programa u odgojno - obrazovnim ustanovama se, s obzirom na epidemiološke mjere, ostvarivala u smanjenom obujmu kroz suradnju škola s centrima za socijalnu skrb, policijom, zajedničkim projektima s gradskim upravnim tijelima, Uredom pravobraniteljice za djecu, Službom za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ te organizacijama civilnog društva
- Stručnjaci Poliklinike za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba proveli su više predavanja/radionica za roditelje, članove obitelji te stručnjake (od kojih su većina održavane online uslijed epidemioloških razloga) kojima je cilj bio zaštita od nasilja općenito, a osobito od nasilja u obitelji
- Sufinanciran rad organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovaništva (specijalizirane usluge potpore, telefonske linije za pomoć, potpora žrtvama seksualnog nasilja) iz različitih gradskih upravnih tijela

Mjera 1.

U sklopu preventivnih programa te zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja provoditi edukacije s cjelovitim pristupom problematici nasilja u obitelji po vertikali odgojno – obrazovnog sustava i za sve njegove dionike

Nositelji: Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za obrazovanje

Sunositelji: odgojno – obrazovne ustanove, zdravstvene ustanove, organizacije civilnog društva

Gradski ured za zdravstvo podržao je preventivni program na univerzalnoj razini naziva „Jačanje kompetencija u radu s mladima“ namijenjenim učiteljima, nastavnicima, profesorima i ostalim stručnim djelatnicima u školama koji je proveo Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“. Program je proveden s ciljem razvijanja vještina i senzibilizacije za problem rizičnog ponašanja učenika te poboljšanja komunikacije profesora i učenika. Programom je uključivao edukativne radionice za studente i mlade zaposlene te grupe roditelja.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Osmišljavanje strukturiranih programa prevencije: 1
- ✓ Broj sudionika na predavanjima i radionicama „Jačanje kompetencija u radu s mladima“: 825 sudionika u 15 srednjih i 16 osnovnih škola
- ✓ Najvažniji rezultati evaluacije: Iskazana potreba za nastavkom i proširenjem programa

Gradski ured za obrazovanje izvještava o bitno promijenjenim okolnostima rada u predškolskim ustanovama kao i održavanju nastave u školskom sustavu u uvjetima pandemije virusa COVID - 19. Hrvatski zavod za javno zdravstvo izdao je „Upute za sprječavanje i suzbijanje epidemije COVID - 19“, vezano za rad predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola u školskoj godini 2020./2021., a nadležno Ministarstvo znanosti i obrazovanja „Modele i preporuke za rad u uvjetima povezanim s bolesti COVID - 19“ u pedagoškoj/školskoj godini 2020./2021.

U programima predškolskog odgoja i obrazovanja (redoviti programi i programi predškole u gradskim, privatnim i vjerskim dječjim vrtićima te predškolski odgoj i obrazovanje u posebnim ustanovama) djeluje 60 dječjih vrtića na 229 lokacija, kojima je osnivač i vlasnik Grad Zagreb. Kapacitete gradskih dječjih vrtića nadopunjuje 65 vjerskih i privatnih dječjih vrtića (uključujući tri privatne i vjerske osnovne škole s programima ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja).

Tijekom 2020., a vezano uz temu podrške obitelji i prevencije rizičnih ponašanja, provodili su se sljedeći programi:

- program „Djeca u prirodi“ u Gradu mladih u Granešini kao integralni dio odgojno - obrazovnog programa za djecu u godini prije polaska u osnovnu školu (što je jedinstven program u ovom dijelu Europe, verificiran od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja). Zbog pandemije virusa COVID - 19, potresa i oštećenja na objektima u Gradu mladih u Granešini program je realiziran do ožujka 2020. godine.
- projekt podrške boljem roditeljstvu;
- projekti stručnog usavršavanja stručnih radnika gradskih dječjih vrtića (Nadomjesna komunikacija, Montessori jaslice, Montessori terapija, unaprijeđivanje podrške djeci s teškoćama u razvoju i dr.) i drugi programi s posebnim naglaskom na primjenu programa mjera sigurnosti i protokola o postupanju u rizičnim i specifičnim situacijama;
- program CAP "Program prevencije zlostavljanja djece" za djecu, odgojitelje i roditelje - timovi ili pojedini stručni suradnici izrađuju i provode individualne programe za djecu i roditelje koji su u faktoru rizika pojave nasilja u obitelji ili pojave agresivnog ponašanja kod djece u okviru redovnog rada stručno - razvojne službe dječjih vrtića

Za djecu koja prema protokolima praćenja i utvrđivanja potreba trebaju dodatnu podršku, stručni suradnici i odgojitelji pripremaju i provode individualizirane programe, a najčešći razlozi njihove provedbe su alkoholizam roditelja, brakorazvodne parnice roditelja, roditelji sa sudskom mjerom, učestale ozljede djece te zanemarivanje djece.

Jedno od temeljnih područja kurikulumu područje je sigurnosti i zaštite djeteta, podrška djetetu u ostvarivanju njegovih prava i potreba te uvjeta u kojima dijete živi i razvija se. Svi gradski dječji vrtići obavezno izrađuju protokole o postupanjima u slučaju nasilja u obitelji. Aktivnosti i provedba različitih mjera prevencije nasilja među najmlađima integralni su dio zadaća odgojno - obrazovnog procesa i usmjerene su prema djetetu, odgojitelju, roditelju/skrbniku - obitelji, a provode se najčešće timski, odnosno odgojitelji u suradnji sa stručnim suradnicima (pedagog, logoped i/ili rehabilitator) te medicinskom sestrom kao zdravstvenom voditeljicom.

Sustav osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja na području Grada Zagreba u školskoj godini 2019./2020. provodio se u 111 redovitih osnovnih škola s 63148 učenika, 4 osnovne škole za učenike s teškoćama u razvoju s 744 učenika, 2 osnovne umjetničke (glazbene) škole s 883 učenika te u 10 privatnih osnovnih škola s pravom javnosti s 875 učenika. Uz navedene

škole, postoje i umjetničke glazbene škole kao i međunarodni programi. Ukupan broj učenika u osnovnim školama Grada Zagreba (redovite, posebne, privatne i škole koje provode međunarodne programe) je 65.487.

Sustav srednjoškolskog odgoja i obrazovanja realizirao se u školskoj godini 2019./2020. u ustanovama čiji je osnivač Grad Zagreb i to u 67 srednjih škola (20 gimnazija, 35 strukovnih škola, 10 umjetničkih škola, Centru za odgoj i obrazovanje te u Centru za dopisno obrazovanje "Birotehnika"). Djeluju i privatne srednje škole s pravom javnosti, vjerske škole, učenički domovi te domovi socijalne skrbi koji obavljaju djelatnost obrazovanja. Sveukupno u Gradu Zagrebu srednje škole pohađa 35.556 učenika.

Kroz Program javnih potreba u osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju i Program javnih potreba u srednjoškolskom odgoju i obrazovanju financiraju se različiti izvannastavni programi koji podižu standard kvalitete života djece i mladih u Gradu Zagrebu, a ujedno utječu na pružanje različitih aktivnosti koje pridonose univerzalnoj prevenciji različitih društveno neprihvatljivih ponašanja (poduka plivanja, natjecanja i smotre učenika koje se organiziraju od školske do državne razine, projekti i programi za nadarene učenike, poduka učenika iz Prve pomoći, provedba programa Škole u prirodi, provedba programa Vikendom u sportske dvorane, potpore programima i projektima u funkciji organiziranoga slobodnog vremena mladih, financiranje besplatnih udžbenika, program produženog boravka i dr.).

Provedba preventivnih programa u odgojno - obrazovnim ustanovama se, s obzirom na epidemiološke mjere, ostvarivala u smanjenom obujmu kroz suradnju škola s centrima za socijalnu skrb, policijom (preventivni programi „Znam, što je NE DIRAM, opasno je”; „Znam, mogu, hoću“ - MAH 1., MAH 2. i dr.; „Ne, zato jer ne“), Gradskim uredom za zdravstvo (program prevencije nasilja među mladima, suradnja na provedbi projekta „Nije COOL biti BULLY“ i projektima očuvanja mentalnog zdravlja kod djece i mladih s liječnicima školske medicine), Uredom pravobraniteljice za djecu, Službom za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“, organizacijama civilnog društva, a vezano uz pojavu različitih oblika nasilnog ponašanja u školi i u obitelji kroz daljnju provedbu programa „Jačanje kompetencija u radu s mladima“, suradnja na projektu - „Zdrave konzultacije“ Hrvatskog debatnog društva - suradnja sa školama, uz primjenu Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja, u slučaju nasilja među djecom i mladima, u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece, a sukladno Pravilniku o načinu postupanja odgojno - obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijavama kršenja tih prava nadležnim tijelima (Narodne novine 132/13). Školske preventivne programe provodi svaka odgojno - obrazovna ustanova sukladno svojim specifičnostima i potrebama. Jedan dio programa obuhvaća redovni i izborni školski program te dodatni rad izvannastavnim aktivnostima u kojima su integrirani sadržaji o štetnosti raznih rizičnih ponašanja (nasilničko ponašanje, pušenje, alkohol, droge, kocka) te se sadržajima i poticanjem konstruktivnog provođenja slobodnog vremena djecu i mlade odgaja i obrazuje za odgovorno donošenje odluka.

Nagrada „Luka Ritz“ - Nasilje nije hrabrost dodjeljivala se učenicima osnovnih i srednjih škola Grada Zagreba za sudjelovanje u humanitarnim aktivnostima ili projektima prevencije odnosno suzbijanja nasilja, doprinos afirmaciji ljudskih prava, toleranciji i međusobnom poštovanju među učenicima u školi i lokalnoj zajednici i dr., a koja se dodjeljuje na Međunarodni dan tolerancije.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Provedba preventivnih programa u odgojno - obrazovnim ustanovama (preventivni programi „Znam, što je NE DIRAM, opasno je”; „Znam, mogu, hoću“ - MAH 1., MAH 2. i dr.; „Ne, zato jer ne“, program prevencije nasilja među mladima, suradnja na provedbi projekta „Nije COOL biti BULLY“ i projektima očuvanja mentalnog zdravlja kod djece i mladih s liječnicima školske medicine)
- ✓ Provedba programa CAP "Program prevencije zlostavljanja djece" za djecu, odgojitelje i roditelje - timovi ili pojedini stručni suradnici izrađuju i provode individualne programe za djecu i roditelje koji su u faktoru rizika pojave nasilja u obitelji ili pojave agresivnog ponašanja kod djece u okviru redovnog rada stručno - razvojne službe dječjih vrtića
- ✓ Stručni suradnici vrtića i škola surađuju s centrima za socijalnu skrb, policijom i liječnicima školske medicine
- ✓ Učenicima kojima je obiteljska dinamika disfunkcionalna, pruža se individualno savjetovanje i provode se diskretni zaštitni programi

Stručnjaci **Poliklinike za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba** proveli su više predavanja/radionica (od kojih su većina održavane online uslijed epidemioloških razloga) kojima je cilj bio zaštita od nasilja općenito, a osobito od nasilja u obitelji. Sudionici su bili roditelji, članovi obitelji, odgojitelji, učitelji, nastavnici, stručni suradnici, studenti, djeca i učenici. Uz predavanja, autori su niza publikacija od kojih se posebno izdvaja: „HALO, POMOZITE! – besplatna publikacija za stručnjake mentalnog zdravlja“, prilozi u priručniku “Koronavirus i mentalno zdravlje: Psihološki aspekti, savjeti i preporuke” Hrvatske psihološke komore, "Kartice za kišne dane (i socijalno distanciranje)" - brošura s 55 ideja za obiteljske aktivnosti koje povezuju i grade psihološku otpornost, Razvod braka - najčešća pitanja roditelja stručnjacima - elektronski letak, "Radna bilježnica za djecu: Moj superjunak i ja" namijenjena djeci predškolske i osnovnoškolske dobi, u kojoj se djeca kreativnim i edukativnim materijalima kroz svijet mašte, njihovih interesa i želja upoznaju sa svijetom emocija. Prof. dr. sc. Gordana Buljan Flander, ravnateljica, te psihologinje Poliklinike Tea Brezinšćak i Ella Selak Bagarić – autorice su višemjesečnog projekta koji je rezultirao radnom bilježnicom “Svakim danom sve hrabriji” s aktivnostima namijenjenim jačanju psihološke otpornosti i podrške u suočavanju s emocijama potaknutim epidemijom i potresom, koja je zahvaljujući Jutarnjem listu i HEP - u tiskana te je besplatno distribuirana kao poklon uz Jutarnji list, s datumom 24. rujna 2020.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Broj održanih predavanja/radionica za sve ciljane skupine: oko 100
- ✓ Broj i zadovoljstvo sudionika predavanja/radionica: procjena broja sudionika je više stotina osoba
- ✓ Broj izdanih publikacija: 37
- ✓ Broj projekata i kampanja: 2

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA:

- Gradski ured za zdravstvo iz redovnih sredstava financira Službu za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“
- Gradski ured za obrazovanje iz redovnih sredstava (redoviti programi predškolskog i školskog sustava)
- Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba iz redovnih sredstava

Mjera 2.

Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovaništva (specijalizirane usluge potpore, telefonske linije za pomoć, potpora žrtvama seksualnog nasilja)

Nositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za sport i mlade

Sunositelj: organizacije civilnog društva

OPIS PROVEDENIH AKTIVNOSTI

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom sufinancira programe i projekte organizacija civilnog društva koji obuhvaćaju savjetovaništva (za djecu, mlade, obitelji, žrtve obiteljskog nasilja, žrtve seksualnog nasilja, telefonske SOS linije za pomoć i slično). Ured je sufinancirao rad organizacija civilnog društva koji obuhvaćaju savjetovaništva za djecu, mlade, obitelji i žrtve obiteljskog nasilja putem Javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga iz područja socijalnog i humanitarnog značenja iz Proračuna Grada Zagreba za 2020., Javnog poziva za dodjelu jednokratnih financijskih potpora udrugama za 2020., Javnog natječaja za financiranje trogodišnjih programa udruga iz područja pružanja socijalne usluge privremenog smještaja beskućnika i potpore radu skloništa i savjetovaništva za žrtve nasilja u obitelji za razdoblje od 2019. do 2021. godine iz proračuna Grada Zagreba te Javnog natječaja za financiranje trogodišnjih programa udruga iz područja razvoja mreže socijalnih usluga usmjerenih prioritetnim korisničkim skupinama za razdoblje od 2020. do 2022. godine iz proračuna Grada Zagreba.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Broj sufinanciranih programa i projekata: 30
- ✓ Broj korisnika obuhvaćenih programima i projektima: oko 3000
- ✓ Provedena evaluacija provedenih programa i projekata: svi prijavitelji samostalno evaluiraju svoje programe/projekte

Gradski ured za zdravstvo podržao je projekt udruge Hrabri telefon „Snaga obitelji“ kojem je cilj jačanje socijalnog kapitala obitelji kroz pružanje podrške i smjernica u razvijanju djelotvornog i uvažavajućeg odnosa roditelja s nerazvijenim roditeljskim vještinama. Nadalje, jedan od ciljeva projekta je i održavanje čvrste sinergije partnerstva organizacija civilnog društva i javnih institucija koja rade s djecom u riziku od neadekvatnih roditeljskih postupaka. u izvještajnom razdoblju provedene su sljedeće aktivnosti: inicijalna procjena, pružanje savjetodavne i psihološke podrške, škola za roditelje, radionice osnaživanja razvedenih roditelja, psihodramske radionice, radionice socijalnih vještina, osnaživanje djece razvedenih roditelja.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Pružena savjetodavna pomoć za 85 roditelja i njihove djece
- ✓ Održano 340 savjetovanja
- ✓ Održana su 2 ciklusa škole za roditelje, svaki ciklus ima 12 susreta, uključeno je 23 roditelja. U razdoblju od 1.1.2020. do 31.12.2020. održano je 16 susreta. Oba ciklusa su održana online zbog poštivanja epidemioloških mjera.

Gradski ured za sport i mlade podržao je projekt savjetovaništa udruge „Poticaaj“ čiji je cilj pomoći adolescentima koji su opterećeni problemima odrastanja. Podržan je i projekt „(Za)pravo dijete“ Udruge sudaca za mlade, obiteljskih sudaca i stručnjaka za djecu i mladež. Ovaj projekt ima za cilj istražiti upoznatost mladih s Konvencijom o pravima djeteta, razumijevanju prava te poštivanju istih budući da takvi podaci za Grad Zagreb ne postoje. Fokus radnih grupa bio je temelj izrade anketnog upitnika za istraživanje. Nakon analize i obrade podataka dobivenih u istraživanju, cilj je osmisliti primjerene radionice kako bi se povećala razina poznavanja, razumijevanja i poštivanja prava djeteta među mladima. Ured je financijski podržao i projekt „Savjetovaništa za mlade“ Psihološkog centra TESA koji se provodi od 2002. godine. Cilj mu je prevencija neprihvatljivog doživljavanja i ponašanja te podrška zdravom razvoju. Psihološko savjetovanje predstavlja sekundarnu prevenciju – pomoć razvojno ranjivijima i onima koji su u svom domu ili socijalnom okruženju bili ili jesu emocionalno deprivirani, ignorirani ili podvrgnuti vidovima zlostavljanja. Psihološka podrška mladima tijekom razvojnog perioda presudna je za daljnje mentalno zdravlje. Podržan je i projekt „Aktiva“ Udruge za spolno odgovorno ponašanje te prevenciju nasilja i ovisnosti među mladima. Projekt se provodi kao multimedijski projekt u osnovnim i srednjim školama. Organiziraju se predavanja, diskusije, seminari, konferencije, edukacije edukatora za nastavnike s temom o toleranciji među mladima s osnaživanjem i uvažavanjem različitosti i načina dogovornog i mirnog rješavanja sukoba.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Savjetovanište za mlade – 330 korisnika te 340 savjetovanja
- ✓ Projekt „(Za)pravo dijete“ - uključeno 24 mladih kroz fokus grupe, 600 mladih anketirano te je 60 mladih sudjelovalo u radionicama
- ✓ Projekt Aktiva – obuhvaćeno 25 do 30 škola, oko 50 učenika srednjih škola, odrađeno 180 sati volontiranja

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA: ukupno 958.000,00 kuna

- Putem Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom **868.000,00 kuna** za programe/projekte organizacija civilnog društva
- Putem Gradskog ureda za sport i mlade **70.000,00 kuna** za programe/projekte organizacija civilnog društva
- Putem Gradskog ureda za zdravstvo **20.000,00 kuna** za programe/projekte organizacija civilnog društva

II. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

- U 2020. po prvi je puta raspisan Javni natječaj za financiranje trogodišnjih programa udruga iz područja razvoja mreže socijalnih usluga usmjerenih prioritetnim korisničkim skupinama za razdoblje od 2020. do 2022 iz proračuna Grada Zagreba. Time se stvorio temelj za trogodišnje financiranje savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji
- Izrađena statistička analiza podataka dobivenih od skloništa i savjetovališta na području Grada Zagreba za žrtve nasilja u obitelji s pojedinačnim prikazima
- Otežan rad skloništa i savjetovališta tijekom pandemije virusa COVID – 19 no bez prekida pružanja usluga za žrtva nasilja u obitelji
- Grad Zagreb prva je lokalna zajednica u Republici Hrvatskoj koja je Odlukom o najmu stanova (Službeni glasnik Grada Zagreba 22/09, 3/12, 15/12, 22/13 i 11/20) uvela posebno pravo (izvan liste reda prvenstva) na stambeno zbrinjavanje žrtava obiteljskog nasilja
- Nizak broj zahtjeva i stambeno zbrinutih obitelji u odnosu na prošle godine zbog utjecaja pandemije i potresa
- Osigurana mreža stručne pomoći i podrške djeci i mladima koja su traumatizirana nasiljem u obitelji kroz rad stručnjaka u Poliklinici za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Centru za pružanje usluga u zajednici „Savjetovalište Luka Ritz“, Domu „Duga – Zagreb“ te podružnici Obiteljskog centra Centra za socijalnu skrb Zagreb
- Provedba projekta „Psihosocijalna podrška i osnaživanje žena koje su izašle iz skloništa ili preživjele obiteljsko/partnersko nasilje za tržište rada i ekonomsku neovisnost
- Zaposlene 24 žrtve obiteljskog nasilja posredovanjem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područne službe Zagreb

Mjera 1.

Osigurati financijsku potporu rada skloništa i/ili savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji i žrtve seksualnog nasilja koje vode organizacije civilnog društva te ustanova koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji

Nositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom

Sunositelji: Dom "Duga - Zagreb", organizacije civilnog društva koje vode skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji i za žrtve seksualnog nasilja

OPIS PROVEDENIH AKTIVNOSTI

Tri skloništa za žrtve nasilja u obitelji na području grada Zagreba djeluju u sklopu jedne gradske ustanove socijalne skrbi (Dom „Duga – Zagreb“) te dvije organizacije civilnog društva (Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“ i Udruga „Ženska pomoć sada“). Udruge se redovito financiraju iz proračuna Grada Zagreba putem javnog natječaja te javnog poziva u okviru pružanja financijske potpore radu tajnih skloništa i/ili savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji i žrtve seksualnog nasilja koja organiziraju i provode organizacije civilnog društva (samo savjetovališta imaju Udruga B.a.b.e. i udruga Ženska soba).

U 2019. prvi puta je objavljen Javni natječaj za financiranje trogodišnjih programa udruga iz područja pružanja socijalne usluge privremenog smještaja beskućnika i potpore radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji za razdoblje od 2019. do 2021. iz Proračuna Grada Zagreba što je novina sukladno Zagrebačkoj strategiji. Time se osigurava stabilnost skloništa za žrtve nasilja u obitelji i kontinuitet podrške. Važno je napomenuti da je od 2020. godine u Programu financiranja udruga iz područja pružanja socijalnih usluga (Službeni glasnik Grada Zagreba 24/19) jedan od ciljeva i osiguranje psihosocijalne i pravne pomoći žrtvama nasilja koji se ostvaruje financiranjem preventivnih i tretmanskih programa podrške djeci, obitelji i žrtvama nasilja. Kako bi se navedeno i ostvarilo, u 2020. po prvi je puta raspisan Javni natječaj za financiranje trogodišnjih programa udruga iz područja razvoja mreže socijalnih usluga usmjerenih prioritetnim korisničkim skupinama za razdoblje od 2020. do 2022. iz Proračuna Grada Zagreba. Time se stvorio temelj za trogodišnje financiranje savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji.

Djelatnost Doma „Duga – Zagreb“ financira se iz proračuna Grada Zagreba dok se rad skloništa Udruga „Ženska pomoć sada“ i „Autonomna ženska kuća Zagreb“ dijelom financira iz proračuna Grada Zagreba, a dijelom iz Državnog proračuna Republike Hrvatske te drugih izvora. Utvrđen kapacitet za smještaj žrtava obiteljskog nasilja u skloništu Doma „Duga – Zagreb“ iznosi 40 osoba, a u skloništu Udruge „Ženska pomoć sada“ 2019. godine utvrđen je kapacitet za ukupno 8 osoba. Sklonište „Autonomne ženske kuće Zagreb“ nema utvrđen kapacitet no prima od 25 do 24/1940 osoba. Skloništa za žrtve nasilja u obitelji provode aktivnosti privremenog smještaja; stanovanja, prehrane, brige o zdravlju/higijeni kao i psihosocijalnog tretmana žrtava na smještaju koje uključuje različite oblike grupnih i individualnih psiholoških tretmana s djecom i odraslim osobama (prorada traume, psihosomatskih smetnji, teškoća prilagodbe i sl.), pravno savjetovanje uključujući zastupanje, pomoć u izradi žalbi, tužbi i drugih podnesaka te savjetovanje i posredovanje socijalnog radnika (pri smještaju djece u vrtiće i škole, ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu i prava iz sustava socijalne skrbi i sl.). Dom „Duga – Zagreb“ i udruge koje vode skloništa pružaju i usluge savjetovanja kroz savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji koja su namijenjena i žrtvama koje nisu na smještaju u skloništu, a savjetovalištu se mogu obratiti osobno, telefonskim putem (SOS telefonska linija) ili elektronskim putem. Savjetovališta uključuju pružanje pravne, socijalne i psihološke pomoći dok su SOS linije dostupne i u hitnim slučajevima 24 sata dnevno. Tijekom 2020. obilježene pandemijom virusa COVID - 19, skloništa i savjetovališta poštivala su preporuke nadležnih tijela za suzbijanje pandemije te im je putem Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom osiguravana zaštitna oprema (maske, dezinfekcijska sredstva i rukavice).

U daljnjem tekstu daje se prikaz ukupnih podataka o radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji i žrtve seksualnog nasilja u Gradu Zagrebu u 2020., a nakon toga navedeni su podaci za svako pojedinačno sklonište i savjetovalište.

Skloništa za žrtve nasilja u obitelji u 2020.

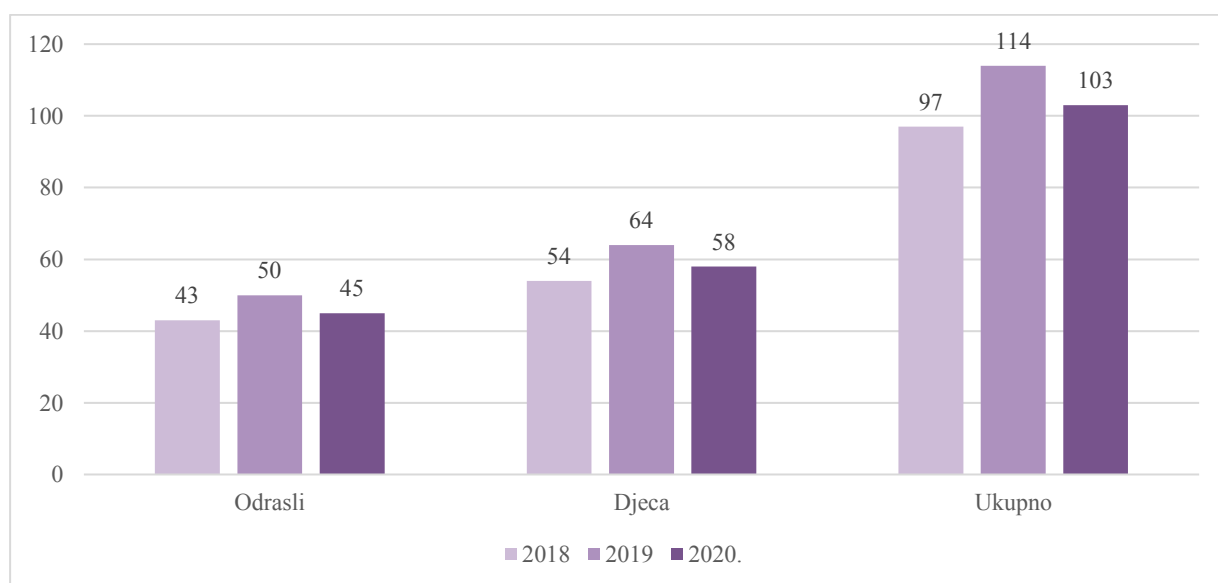
- U tri skloništa ukupno su smještene 103 osobe
- U odnosu na 2019., broj smještenih korisnika/ca u 2020. bio je za 9,65% manji
- Dom „Duga - Zagreb“ bilježi najveći broj korisnika/ca na smještaju

Tijekom 2020. u tri skloništa na području Grada Zagreba bile su smještene ukupno **103** osobe (**45** odraslih osoba, od toga 44 žene i jedan muškarac te **58** djece) (Tablica 5.).

Tablica 5. *Korisnice/i skloništa za žrtve nasilja u obitelji u 2020.*

Sklonište	Ukupno	Broj odraslih	Broj djece
Dom „Duga – Zagreb“	54	25	29
Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“	25	9	16
Udruga „Ženska pomoć sada“	24	11	13
Ukupno	103	45 (43,69%)	58 (56,31%)

Tijekom 2019. bilo je smješteno ukupno **114** osoba (od čega **50** odraslih osoba i **64** djece). U odnosu na 2019., broj smještenih korisnika/ca u 2020. bio je za 9,65% manji (Grafikon 4.).

Grafikon 4. *Korisnici skloništa u 2018., 2019. i 2020.*

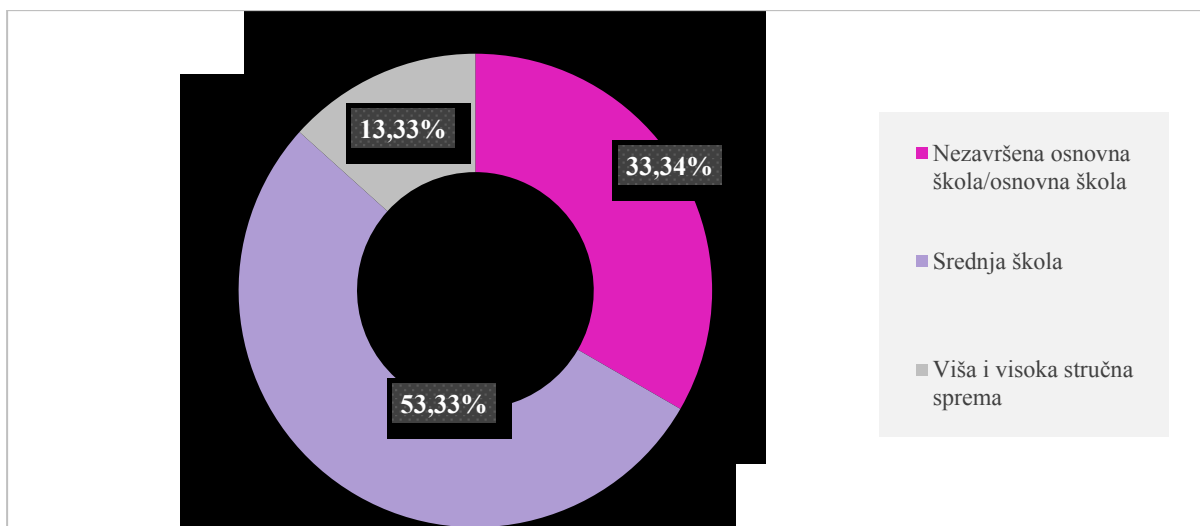
- Najviše odraslih korisnika smještaja u dobnoj je skupini od 30 do 50 godina (59,52%)
- 53,33% korisnika ima završenu srednju školu
- 62,5 % odraslih korisnika je nezaposleno, a 30% je zaposleno
- 54,35% korisnika ima prebivalište izvan Grada Zagreba
- Korisnici su nasilje doživjeli u najvećoj mjeri od bračnog/izvanbračnog partnera/ice (80%) i bivšeg partnera/ice (17,78%)
- Po izlasku iz skloništa, korisnici su otišli u samostalan život (55,56%) te kod primarne obitelji (17,78%). Određeni broj korisnika premješten je u drugo sklonište (2,22%), a dio se vratio partneru - počinitelju nasilja (13,33%).

Godišnje se najviše korisnica/ka izmjenjuje u Domu „Duga - Zagreb“. U usporedbi skloništa, taj dom bilježi najveći broj korisnika/ca na smještaju (54 korisnika tijekom 2020.). Sklonište je u 2020. napustilo 45 korisnika, a u najvišem postotku korisnici su otišli u samostalan život (55,56%) te kod primarne obitelji (17,78%). Određeni broj korisnika premješten je u drugo sklonište (2,22%), a dio se vratio partneru - počinitelju nasilja (13,33%). Po izlasku iz skloništa, njih 21 (46,67%) pristalo je na telefonski kontakt radi daljnje podrške. Najviše odraslih korisnika smještaja u dobnoj je skupini od 30 do 50 godina (59,52%) dok je sljedeća skupina korisnika u dobi od 18 do 29 godina (28,58%). Nešto manje korisnika je u dobi od 51 do 65 godina (9,52%), dok ih je najmanje u dobnoj skupini 66 i više godina (2,38%) (Tablica 6).

Tablica 6. *Dob odraslih osoba na smještaju u tri skloništa u 2020.*

Dob odraslih osoba na smještaju:	Postotak
Od 18 do 29 godina	28,58%
Od 30 do 50 godina	59,52%
Od 51 do 65 godina	9,52%
66 i više godina	2,38%
Ukupno	100%

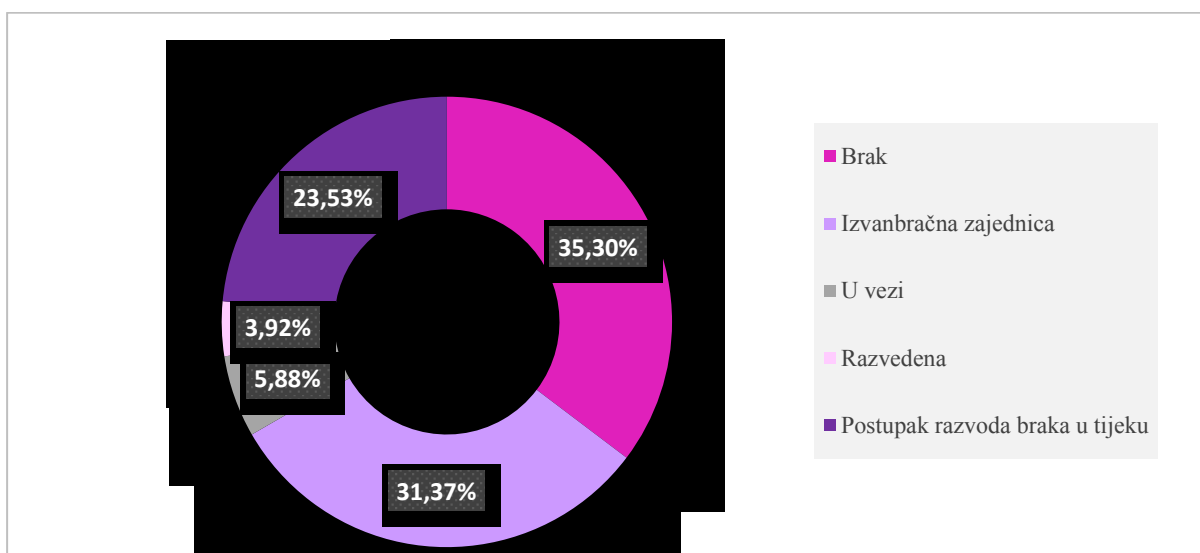
S obzirom na obrazovanje, prema podacima za sva tri skloništa, 53,33% korisnika ima završenu srednju školu, 33,34% završenu osnovnu školu ili je bez završene osnovne škole, dok 13,33% korisnika ima višu ili visoku stručnu spremu (Grafikon 45). Obzirom na radni status, nezaposlenih je 62,5% odraslih korisnika, a zaposlenih je 30% (Tablica 7.). U bračnoj zajednici je 35,30% korisnika, a u izvanbračnoj zajednici 31,37%, razvedeno je 3,92% korisnika, a kod njih 23,53% postupak razvoda je u tijeku (Grafikon 6.). U 2020. na smještaju je bilo i pet (4,8%) osoba s invaliditetom.

Grafikon 5. Stupanj obrazovanja odraslih osoba na smještaju

Tablica 7. Radni status odraslih osoba na smještaju

Radni status	Postotak
U radnom odnosu	30%
Nezaposlen/a	62,5%
Zajamčena minimalna naknada	2,5%
U mirovini	5%
Ukupno	100%

Grafikon 6. Bračni status odraslih osoba na smještaju u tri skloništa

Prebivalište izvan Grada Zagreba ima 54,35% korisnika, a na području Grada Zagreba 39,13% korisnika. Udio stranih državljanke iznosi 6,52% (Tablica 8.).

Tablica 8. *Prebivalište odraslih osoba na smještaju u tri skloništa*

Prebivalište	Postotak
Zagreb	39,13%
Područje Hrvatske	54,35%
Strana državljanke	6,52%
Ukupno	100%

Korisnici su nasilje doživjeli u najvećoj mjeri od bračnog/izvanbračnog partnera/ice (80%) i bivšeg partnera/ice (17,78%) (Tablica 9.). Kod velikog broja korisnika, prije dolaska u sklonište, zabilježena je višegodišnja izloženost nasilju. Vezano za trajanje nasilja, njih 21,95% bilo je izloženo nasilju dulje od 10 godina, a njih 46,34% bilo je izloženo nasilju do pet godina (Tablica 10.). Do prijavljivanja nasilja nadležnim službama u velikom broju slučajeva prvi puta dolazi tek prilikom smještaja u sklonište (23,68%), a 23,68% korisnika prvi put su prijavile nasilje 10 i više godina prije dolaska na smještaj.

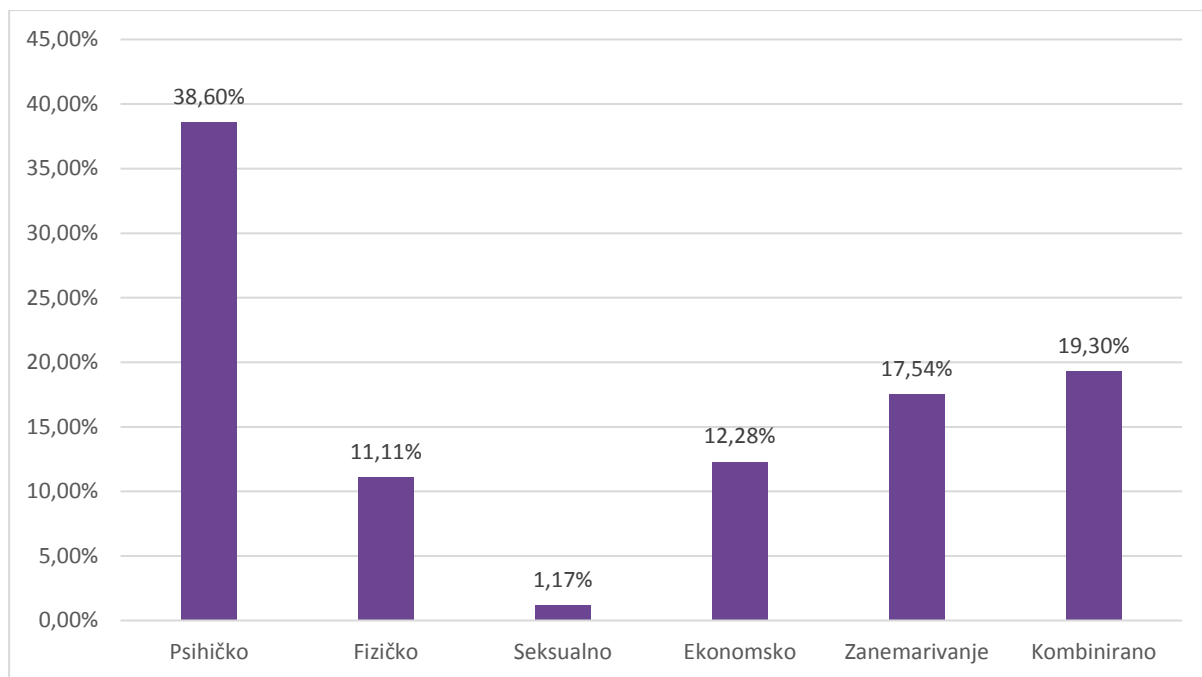
Tablica 9. *Odnos osobe na smještaju s počiniteljem nasilja*

Odnos	Postotak
Bračni/izvanbračni partner/ica	80%
Bivši partner/ica	17,78%
Roditelj	2,22%

Tablica 10. *Trajanje nasilja prije dolaska u sklonište u 2020.*

Trajanje nasilja	Postotak
Do 1 godine	14,64%
Od 1 do 5 godina	46,34%
Od 6 do 10 godina	17,07%
10 godina i više	21,95%

Prema vrsti nasilja kojoj su osobe bile izložene, u većini slučajeva riječ je o psihičkom nasilju koje je doživjelo 38,60% korisnika/ca (Grafikon 7.). Prema dostupnim podacima, najčešći razlozi ostanka u nasilničkoj vezi su emocionalna povezanost s partnerom (29,87%) i strah od nerazumijevanja okoline (16,88%) te ekonomska ovisnost (15,58%) i strah od počinitelja nasilja (15,58%) (Tablica 11). U Tablici 12. vidljivo je da je najveći postotak korisnika/ca, koji su ostali na smještaju u skloništu, od 1 do 30 dana (27,66%), 25,53% je onih čiji je smještaj u skloništu trajao godinu dana i više, dok je 10,64% onih koji su na smještaju ostali od 3 do 6 mjeseci. Razlog prestanka smještaja najčešće je odlazak u samostalan život (Tablica 13.).

Grafikon 7. *Vrsta proživljenog nasilja*

Tablica 11. *Razlozi ostanka u nasilničkoj vezi*

Razlog ostanka	Postotak
Emocionalna povezanost s počiniteljem	29,87%
Ekonomska ovisnost	15,58%
Strah od nerazumijevanja okoline	16,88%
Strah od samostalnog života	1,30%
Ucjena od počinitelja nasilja	6,50%
Strah od počinitelja nasilja	15,58%
Nešto drugo	14,29%
Ukupno	100%

Tablica 12. *Trajanje smještaja u skloništu*

Trajanje smještaja	Postotak
Od 1 do 30 dana	27,66%
Od 1 do 3 mjeseca	21,28%
Od 3 do 6 mjeseci	10,64%
Od 6 mjeseci do jedne godine	14,89%
Godinu dana i više	25,53%
Ukupno	100%

Tablica 13. *Razlozi prestanka smještaja u skloništima*

Razlog prestanka smještaja	Postotak
Otkrivena adresa	2,17%
Odlazak u samostalan život	54,35%
Odlazak kod primarne obitelji	17,40%
Povratak partneru/počinitelju nasilja	13,04%
Premještaj u drugo sklonište	2,17%
Izvanredni otkaz ugovora o smještaju	2,17%
Zasnivanje nove partnerske zajednice	8,7%
Ukupno:	100%

Postoje slučajevi kada se zahtjevi za smještaj u skloništima ne mogu realizirati. Uglavnom se radi o nedostatku raspoloživih smještajnih kapaciteta u trenutku podnošenja zahtjeva te o duljini prosječnog boravka korisnika/ka u skloništu. U tom slučaju, korisnici/ice se smještavaju u ostala skloništa u Republici Hrvatskoj. Sukladno podacima Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (2021.) u Republici Hrvatskoj djeluje 25 skloništa s ukupnim smještajnim kapacitetom od 346 mjesta. Zahtjevi se ne realiziraju i radi ovisnosti o alkoholu i/ili drogi, prisutnosti mentalnih oštećenja koja nisu pod kontrolom liječnika ili zbog odustanaka od strane korisnika.

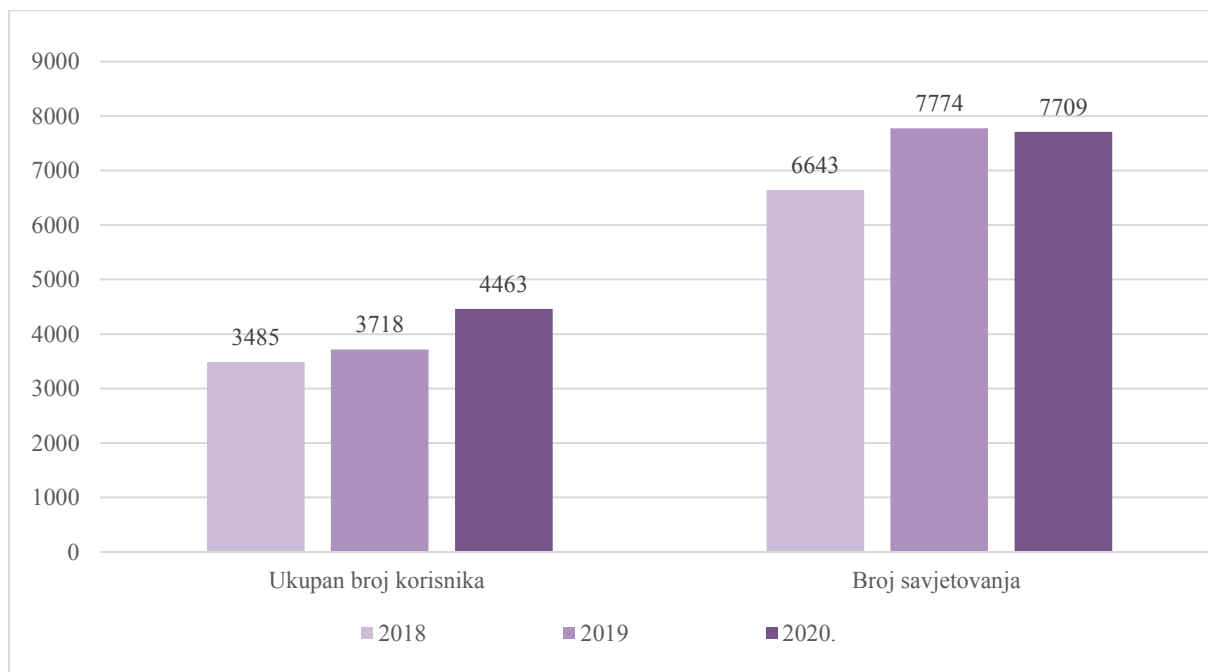
Savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji u 2020.

- Tijekom 2020. u pet savjetovališta održano je 0,84% manje savjetovanja nego 2019., odnosno održano je 7.709 savjetovanja za 4.463 osobe
- Pomoć i podršku u savjetovalištim zatražilo je 20,04% više osoba u odnosu na 2019.
- Najveći je udio psihološkog savjetovanja, potom slijede pravno savjetovanje (39,08%) te kombinirano savjetovanje

Tijekom 2020. u pet savjetovališta (Savjetovalište za djecu i odrasle - žrtve obiteljskog nasilja „Duga – Zagreb“, udruge Autonomna ženska kuća Zagreb, Udruge Ženska pomoć sada, Udruge Ženska soba i Udruge B. a. B. e. – Pravno i psihološko savjetovalište) održano je ukupno **7.709** savjetovanja (65 manje nego u 2019. tj. 0,84%). Pomoć i podršku u savjetovalištim zatražilo je **4.463** osobe (745 osoba više nego u 2019. tj. 20,04%).

Tablica 14. *Korisnici savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji u 2020.*

Savjetovalište	Ukupno korisnika	KORISNICI PO DOBI				KORISNICI PO SPOLU				Ukupan broj savjetovanja	Prosječan broj savjetovanja po osobi
		Punoljetni		Maloljetni		Žene		Muškarci			
		Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%		
Dom „Duga – Zagreb“	656	645	98,32	11	1,68	531	80,95	125	19,05	1063	≈ 2
Autonomna ženska kuća Zagreb	1352	1352	100	0	0	1352	100	0	0	1352	1
Udruga „Ženska pomoć sada“	149	124	83,22	25	16,78	131	87,92	18	12,08	447	3
Udruga „Ženska soba“	233	233	100	0	0	206	88,41	27	11,59	1990	≈ 9
Udruga „B.a.B.e“	2073	2072	99,95	1	0,05	1907	91,99	166	8,01	2857	≈ 1
Ukupno	4463	4426	99,17	37	0,83	4127	92,47	336	7,53	7709	≈ 2

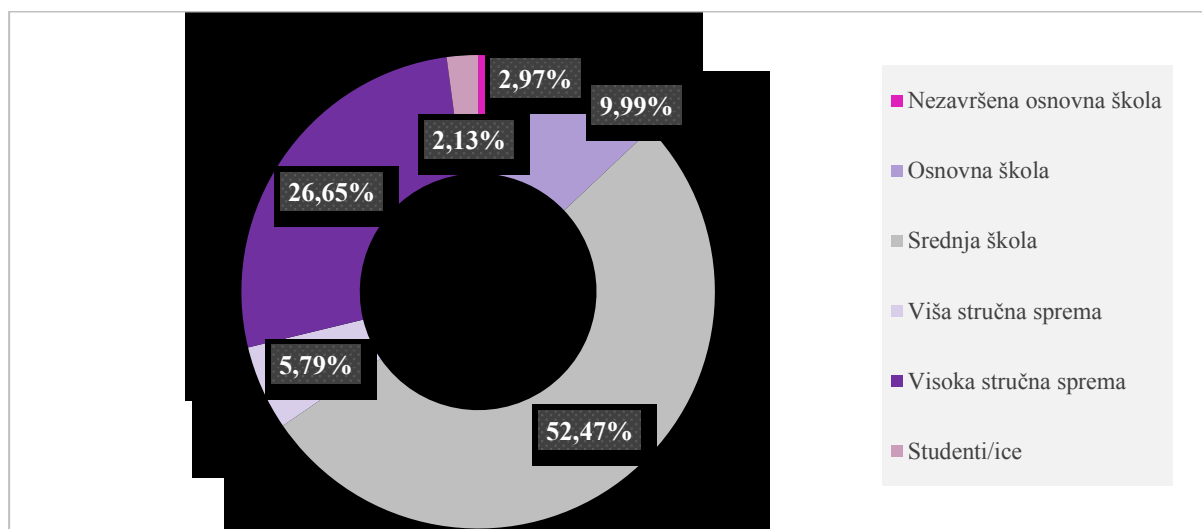
Grafikon 8. *Kretanje broja korisnika i broja savjetovanja u 2018., 2019. i 2020. godini*

Korisnici savjetovališta u 99,17% slučajeva punoljetne su osobe te u 92,47% žene (Tablica 14.). Prebivalište na području Grada Zagreba ima 53,49% korisnika dok njih 46,51% prebivalište ima u ostalim dijelovima Republike Hrvatske (Tablica 15.).

Tablica 15. *Prebivalište korisnika usluga savjetovališta*

Prebivalište korisnika usluga savjetovališta	Postotak
Zagreb	53,49%
Područje Hrvatske	46,51%
Ukupno	100%

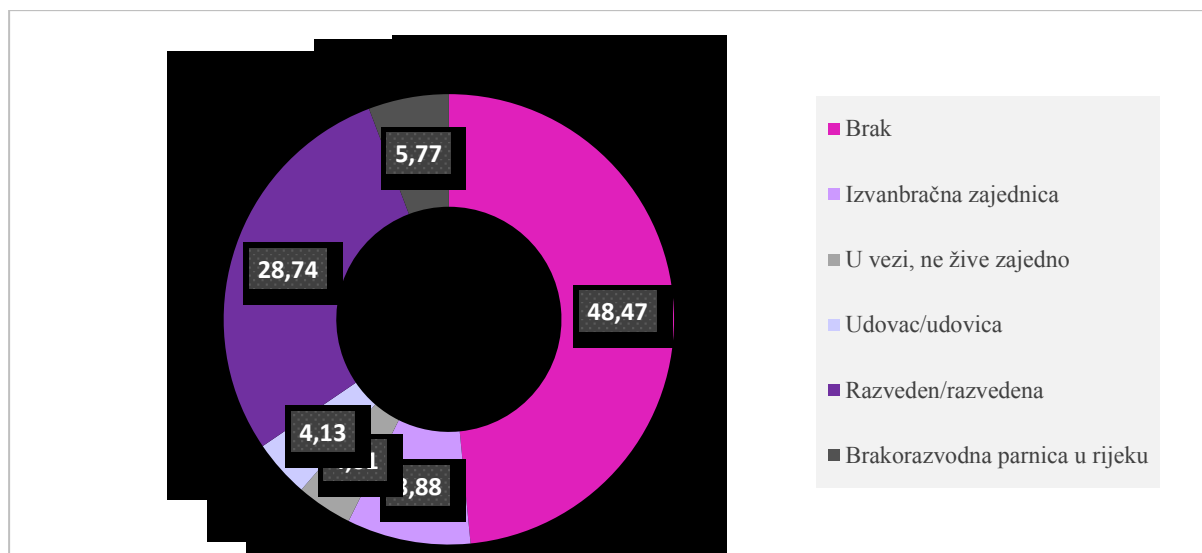
Korisnici savjetovališta u većini su osobe sa srednjom stručnom spremom (52,47%) (Grafikon 9.), a u stalnom radnom odnosu je 54,03% osoba (Tablica 16.). U braku je 48,47% korisnika/ica, a u izvanbračnoj zajednici 8,88% osoba. Udio razvedenih osoba iznosi 28,74% (Grafikon 10.). Prema dostupnim podacima, 69,68% korisnika ima djecu.

Grafikon 9. *Korisnici savjetovališta prema obrazovanju u 2020. godini*

Tablica 16. *Radni status odraslih korisnika savjetovališta*

Radni status	Postotak
Zaposlen/a	54,03%
Nezaposlen/a	31,21%
Korisnik/ica zajamčene minimalne naknade	0,32%
U mirovini	14,44%
Ukupno	100%

Grafikon 10. Bračni status odraslih korisnika savjetovališta u 2020.

Tablica 17. Udio vrsta savjetovanja u savjetovalištim

Vrsta savjetovanja	Postotak
Psihološko	43,98%
Pravno	39,08%
Kombinacija	16,94%
Ukupno	100%

Tablica 18. Kategorija/vrsta nasilja zbog kojeg se korisnici obraćaju savjetovalištu

Kategorija nasilja	Postotak
U obitelji	50,27%
Među vršnjacima	0,19%
Među partnerima/u vezi	47,6%
Na radnom mjestu	1,94%
Ukupno	100%

Vrsta nasilja	Postotak
Psihičko	38,77%
Fizičko	22,63%
Seksualno	6,63%
Ekonomsko	19,7%
Zanemarivanje	0,88%
Elektroničko	0,50%
Kombinirano	10,89%
Ukupno	100%

Korisnici se u 55,14% slučajeva obraćaju zbog nasilja, a u 44,86% slučajeva radi dobivanja informacija. Obzirom na vrstu savjetovanja, najveći je udio telefonskog savjetovanja (67,63%), potom savjetovanja osobnim dolaskom (17,67%), savjetovanja putem e - maila (9,26%) te savjetovanja putem video poziva (5,44%). Prema vrstama savjetovanja, udruge „B.a.B.e.“ (66,46%) i Autonomna ženska kuća Zagreb (58,51%) imaju vrlo visok udio pravnog savjetovanja, udruge „Ženska soba“ (85,13%) te „Ženska pomoć sada“ (47,37%) provode uglavnom psihološko savjetovanje dok Dom „Duga – Zagreb“ (75,4%), najčešće provodi kombinirano savjetovanje. Razlog traženja pomoći je u većini slučajeva nasilje u obitelji (50,27%) ili partnersko nasilje (47,6%) (Tablica 22.). Ukupno promatrano, na razini svih savjetovališta, najveći je udio psihološkog savjetovanja (43,98%), potom slijede pravno savjetovanje (39,08%) te kombinirano (16,94%) (Tablica 17.).

Prema vrsti nasilja, na razini svih savjetovališta najviši je udio psihičkog nasilja (38,77%), kombiniranog nasilja (10,89%) i fizičkog nasilja (22,63%) (Tablica 18.).

U velikom broju slučajeva (71,33%) korisnici savjetovališta bili su kontinuirano izloženi nasilju, a u 18,81% slučajeva radi se o neprijavljenom nasilju. U 38,23% slučajeva nasilje je prijavljeno policiji, a u 32,9% slučajeva centru za socijalnu skrb. U odnosu s počiniteljem nasilja najveći udio odnosi se na odnos s partnerom/partnericom – suprugom (63,57%) i bivšim partnerom/partnericom - suprugom (20,95%).

Prikaz pojedinačnih podataka za skloništa i savjetovališta

Zbog utjecaja pandemije virusa COVID – 19, pružatelji institucionalnih i izvaninstitucionalnih socijalnih usluga (smještaj te savjetovališta) bili su dužni prilagoditi organizaciju rada kako bi se usluge pružale na siguran način te kako niti jedan korisnik ne bi ostao bez prijeko potrebne pomoći i podrške. Hrvatski zavod za javno zdravstvo izdavao je niz preporuka te su ih sva skloništa i savjetovališta na području Grada Zagreba bila dužna poštivati. Preporuke su sadržavale obveze samoizolacije, posebne sobe za tu namjenu, testiranje korisnika i zaposlenika na prisustvo virusa, fizičku distancu te dezinfekciju. Bila je nužna upotreba zaštitne opreme (rukavice, maske, dezinfekcijska sredstva). Tadašnje Ministarstvo obitelji, mladih, demografije i socijalne politike osiguravalo je dijelom opremu i za pružatelje socijalnih usluga s područja Grada Zagreba, no dio opreme je osiguran i putem Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom. Svi predstavnici organizacija civilnog društva koje su u partnerskom odnosu s gore navedenim uredom (uključujući savjetovališta i skloništa), telefonski su kontaktirani te im je ponuđena pomoć i otvorena suradnja u slučaju poteškoća u radu tijekom ovog razdoblja.

DOM „DUGA – ZAGREB“

Smještaj u skloništu

Dom „Duga – Zagreb“ nastavio je raditi s kapacitetom za smještaj ukupno 40 osoba, a dvije sobe za smještaj korisnika prilagođene su za osobe s invaliditetom. U izvještajnom razdoblju bilo je smješteno ukupno 54 žrtve nasilja (25 odraslih osoba te 29 djece tj. 46 % odraslih te 53 % djece).

Primjetan je trend manjeg broja ulaza u sklonište u odnosu na prethodnu godinu. Jedan od razloga je i duži prosjek zadržavanja u skloništu. Zbog utjecaja pandemije virusa COVID - 19, korisnici smještaja nisu bili spremni za napuštanje skloništa. Zbog toga se u svakom individualnom slučaju donosila odluka o produženju ugovora i nakon godine dana, a imajući u vidu specifičnosti za konkretnu obitelj. Povećao se omjer dolazaka iz drugih sredina u Republici Hrvatskoj (Zagrebačka županija: 5, Bjelovarsko-bilogorska županija: 1, Krapinsko-zagorska

županija: 1, Ličko-senjska županija: 2, Primorsko-goranska županija: 2, Zadarska županija: 1, Splitsko-dalmatinska županija: 1, Istarska županija: 1, Međimurska županija: 1.) Bilo je smješteno 5 osoba s invaliditetom. Psihološko savjetovanje je koristilo 24% korisnica, pravno savjetovanje 18%, a usluge socijalnog rada 58%. Karijerno savjetovanje je koristilo 9 radno sposobnih osoba od kojih je troje pronašlo posao. Svaka korisnica prije izlaska ispunjava evaluacijski listić te se osvrće na doživljaj kvalitete psihosocijalne i pravne usluge, na uvjete smještaja, prehrane, osjećaja sigurnosti i slično. Većina korisnika iskazuje vrlo visoko zadovoljstvo iskustvom boravka na smještaju, zadovoljstvo smještajem, pravilima kućnog reda, prehranom te uslugama stručnog tima. Procjenjuju da su njihova prvotna očekivanja većinom ispunjena te da se prilikom boravka u ustanovi prema njima odnosilo s poštovanjem i da je očuvano njihovo dostojanstvo. Korisnici su upućeni na javljanje savjetodavcima nakon izlaska iz skloništa radi podrške.

Savjetovalište

Važno je naglasiti da je u 2019. Domu „Duga – Zagreb“ od strane osnivača Grada Zagreba osigurano korištenje bez naknade dva poslovna prostora u Ozaljskoj 93 koja su namijenjena za novo savjetovalište za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja za zapadni dio grada u prizemlju veličine od 49,06 m² te za potrebe novog Tretmanskog centra za počinitelje nasilja u obitelji na 2. katu veličine 100,04 m². Time je ustanova dobila dodatno savjetovalište te je u 2019. Savjetovalište radilo na dvije lokacije – Ozaljska 93 te Dom zdravlja Zagreb - istok.

Međutim, zbog provedbe zaštitnih mjera privremeno je obustavljen rad na lokaciji Doma zdravlja Zagreb - istok. Od sredine ožujka do sredine svibnja 2020. godine savjetovanje se održavalo isključivo telefonskim i elektronskim putem. Prisutan je porast savjetovanja u odnosu na ranije godine koji je uzrokovan pandemijom virusa COVID – 19 i promijenjenim uvjetima života te povećanom potrebom za savjetovanjima kao i već prepoznatu dugogodišnju djelatnost savjetovališta.

Usluge savjetovališta koristilo je ukupno 656 korisnika, a održano je ukupno 1063 savjetovanja. U 80,95% slučajeva korisnice su žene. Većina korisnika ima prebivalište na području Grada Zagreba (64,63%). Obzirom na oblik savjetovanja, u 33,08% slučajeva radilo se o osobnom savjetovanju, u 56,71% slučajeva o telefonskom savjetovanju, a u 10,21% slučajeva savjetovanje se odvijalo elektronskim putem (e-mail/chat). Obzirom na vrstu savjetodavne pomoći, u 75,4% slučajeva provedeno je kombinirano savjetovanje, a korisnicima je bilo osigurano i psihološko (23,64%) te pravno (0,96%) savjetovanje. S obzirom na vrstu proživljenog nasilja, najčešće se radilo o psihičkom nasilju (49,34%), zatim ekonomskom nasilju (24,42%), fizičkom nasilju (15,14%), dok se kombinirano nasilje javlja u 9,89% slučajeva, a seksualno u 0,81% slučajeva. U 46,33% slučajeva počinitelj nasilja je partner-ica/suprug-a, u 21,19% slučajeva bivši partner-ica/suprug-a, u 18,36% slučajeva roditelj, a u 14,12% slučajeva dijete (sin/kćer). Nasilje zbog kojeg se korisnici obraćaju savjetovalištu u 39,8% slučajeva nije prijavljeno nadležnim institucijama. Nasilje je prijavljeno u 31,17% slučajeva centru za socijalnu skrb, u 26,12% slučajeva policiji i u 2,91% slučajeva državnom odvjetništvu.

UDRUGA „AUTONOMNA ŽENSKA KUĆA ZAGREB“

Smještaj u skloništu

Ukupno je na smještaju u skloništu bilo 25 osoba i to 9 odraslih i 16 djece. Udruga se financira iz proračuna Grada Zagreba putem trogodišnjeg natječaja. Tijekom izvještajnog razdoblja sklonište je poštivalo sve protuepidemijske mjere zaštite. Sklonište se nalazi na tajnoj

adresi, a sastoji se od 453 m², što uključuje sljedeće: 9 spavaćih soba, od kojih je jedna prema potrebi soba za samoizolaciju, dnevni boravak i blagovaona, kuhinju, 3 kupaonice, 3 wc-a, dječju igraonicu, učionicu, sobu za savjetovanje i ured. Sklonište je opremljeno sigurnosnim vratima i kamerama te ima direktnu vezu sa zaštitarskom službom. U pogledu sigurnosti, nije bilo niti jednog objavljivanja tajne adrese. Žene su pripremane na skori izlazak iz skloništa, pronalaženje stana, mijenjanje škole ili vrtića ukoliko je potrebno te primjenjivanje sigurnosnih pravila i u životu nakon odlaska iz skloništa. U radnom odnosu je 77,78% korisnica, a 22,22% korisnica je nezaposleno. Sedam korisnica zaposlilo se dok su bile na smještaju. Prebivalište u Gradu Zagrebu ima 30% korisnica, a njih 60% ima prebivalište u drugim županijama Republike Hrvatske. Jedna korisnica je strana državljanka. U svim slučajevima kao počinitelj nasilja javlja se bračni (66,67%) ili izvanbračni (33,33%) partner. Obzirom na vrstu počinjenog nasilja, sve korisnice skloništa bile su izložene kombiniranom nasilju (fizičko, psihičko, ekonomsko i/ili seksualno nasilje). Nasilje je u 77,78% slučajeva po prvi puta prijavljeno nadležnim službama tek kod smještaja u sklonište. Osigurana je sveobuhvatna pomoć i podrška ženama i njihovoj djeci u skloništu. Ukupno je provedeno 488 savjetodavnih razgovora s majkama, 78 grupnih radionica s majkama te 167 individualnih savjetovanja s majkama. S djecom je obrađeno ukupno 162 grupnih i 663 individualnih tretmana koje uključuju prorade traume te dramsko - pedagoške i kreativno - edukativne radionice.

Savjetovalište

Usluge savjetovališta koristilo je ukupno 1352 punoljetne osobe, a ukupno je održano 1352 savjetovanja. Većina korisnica ima prebivalište na području Grada Zagreba (59,71%), a s područja izvan Zagreba je 40,29% korisnica. Od ukupnog broja realiziranih savjetovanja, njih 98,76% provedeno je telefonskim putem, a 1,24% kao osobno savjetovanje. S obzirom na vrstu proživljenog nasilja, najčešće se radilo o psihičkom nasilju (42,06%), fizičkom nasilju (26,48%), ekonomskom (26,08%) te seksualnom u 5,38% slučajeva. Nasilje zbog kojeg se korisnici obraćaju savjetovalištu neprijavljeno je u 6,17% slučajeva dok se u 41,52% slučajeva nasilje prijavilo policiji i u 39,87% slučajeva nasilje prijavilo centru za socijalnu skrb i u 4,21% državnom odvjetništvu.

Savjetovalište za visoko traumatizirane žene koje su preživjele rodno uvjetovano nasilje udruge pretrpjelo je značajnu materijalnu štetu tijekom potresa koji su pogodili Zagreb i okolicu u 2020. godini. Zgrada u kojoj je smješteno savjetovalište nekoliko je mjeseci imala žutu naljepnicu, a stubište je bilo privremeno neupotrebljivo. Sve prostorije savjetovališta bile su oštećene u potresu. Udruga je organizirala humanitarnu akciju u suradnji s City Centrom One, tijekom koje su prikupljena sredstva za sanaciju štete od potresa. Tijekom pandemije savjetovanje se nastavilo u istom opsegu putem telefona, e - maila i Zooma, te se bilježi povećanje broja telefonskih, psiholoških i pravnih savjetovanja.

UDRUGA „ŽENSKA POMOĆ SADA“

Smještaj u skloništu

Na smještaju u prihvatnom centru/skloništu na tajnoj adresi bilo je ukupno 24 osobe, 11 odraslih i 13 djece. Udruga se financira iz proračuna Grada Zagreba putem javnog poziva. Većina korisnica je u dobi između 30 i 50 godina. U radnom odnosu je 25% korisnica, a 66,7% je nezaposleno. Jedna osoba je korisnica zajamčene minimalne naknade. Četiri korisnice zaposlile su se dok su bile na smještaju. Prebivalište u Gradu Zagrebu ima 54,6% korisnica, a

njih 36,4% ima prebivalište u drugim županijama Republike Hrvatske. Jedna osoba je strana državljanka. Korisnice su u najvećoj mjeri bile izložene fizičkom nasilju (41,7%). Osim toga, korisnice su bile izložene i psihičkom nasilju u 25% slučajeva, u 8,33% korisnica doživjelo je zanemarivanje, a 25% je doživjelo kombinaciju nasilja (fizičko, psihičko, ekonomsko i/ili seksualno nasilje). U 54,6% slučajeva počinitelj nasilja je bivši bračni/izvanbračni partner, a u 45,5% bračni/izvanbračni partner.

Nasilje je u 50% slučajeva po prvi puta prijavljeno nadležnim službama tek kod smještaja u sklonište. Kod 50% slučajeva prva prijava nasilja dogodila se do mjesec dana prije dolaska u smještaj. U 45,5% slučajeva korisnice su ostale u nasilničkoj vezi zbog emocionalne povezanosti s počiniteljem nasilja dok u podjednakim omjerima od 18,8% su ostajale zbog ekonomske ovisnosti te straha od nerazumijevanja okoline. Po 9,1% korisnica ostale su nasilničkoj vezi zbog ucjene od strane počinitelja te zbog straha od počinitelja.

Prema raspoloživim podacima, po napuštanju skloništa, njih 60% otišlo je u samostalni život, 20% u primarnu obitelj, 2a 0% zasnovalo je novu partnersku zajednicu. Sve korisnice pristale su na telefonski kontakt prilikom odlaska iz skloništa. Ni jedna korisnica nije ponovo tražila smještaj u istoj godini. Za vrijeme trajanja smještaja sve korisnice i djeca smještena u skloništu koristili su sve raspoložive usluge i u samom skloništu od strane stručnog tima i vanjske usluge. Ženama i djeci osigurano je psihološko i pravno savjetovanje, usluge socijalnog rada i grupni rad.

Savjetovalište

Usluge savjetovališta koristilo je ukupno 149 osoba, a ukupno je održano 447 savjetovanja. Većina korisnika ima prebivalište na području Grada Zagreba (64,43%). Od ukupnog broja realiziranih savjetovanja, njih 46,4% provedeno je telefonskim putem, a 43,52% je realiziranih osobnih savjetovanja. U 35,47% slučajeva provedeno je kombinirano savjetovanje, a korisnicima je bilo osigurano i psihološko (47,37%), pravno savjetovanje (17,16%) te drugo. Najčešće se radilo o psihičkom nasilju (36,96%), kombiniranom nasilju (26,09%), fizičkom nasilju (21,74%), ekonomskom nasilju (6,52%), seksualnom nasilju (4,35%) te zanemarivanju (4,35%). U 83,78% slučajeva počinitelj nasilja je partner-ica/suprug-a odnosno bivši partner, roditelj je počinitelj nasilja u 2,03% slučajeva, drugi član obitelji u 12,84% slučajeva, dijete u 1,35% slučajeva. Nasilje zbog kojeg se korisnici obraćaju savjetovalištu u 33,33% slučajeva prijavljeno je centru za socijalnu skrb, 38,46% policiji dok je udio neprijavljenog nasilja 23,08%.

UDRUGA „ŽENSKA SOBA“

Savjetovalište

Važno je naglasiti da je ovo jedino specijalizirano savjetovalište za žrtve seksualnog nasilja u Republici Hrvatskoj. Usluge savjetovališta koristilo je ukupno 233 osobe, a ukupno je održano 1990 savjetovanja. To je jedino specijalizirano savjetovalište za seksualno nasilje. Većina korisnika ima prebivalište na području Grada Zagreba (60,52%). Udio telefonskih savjetovanja iznosio je 55,58%, osobnih savjetovanja 14,57%, video pozivom 17,59% te e-mail/chat savjetovanja 12,26%. Broj psiholoških savjetovanja bio je 85,13%, pravnih savjetovanja 7,44%, a kombiniranih savjetovanja 7,44%. 61,37% osoba savjetovalištu se obratilo zbog nasilja u obitelji, 30,47% zbog nasilja od strane intimnog partnera, 5,15% zbog nasilja na radnom mjestu, a 3% zbog vršnjačkog nasilja. 68,24% osoba doživjelo je seksualno nasilje, 18,03% kombinirano nasilje, 6,44% elektroničko nasilje, 2,15% osoba doživjelo je

ekonomsko nasilje, 3% psihičko nasilje te 2,15% fizičko nasilje. 66,95% nasilja nije prijavljeno, 24,03% osoba je nasilje prijavilo policiji, 6,44% Centru za socijalnu skrb, 2,58% DORH-u.

Što se tiče počinitelja, u 38,2% slučajeva počinitelj nasilja je sadašnji odnosno bivši partner/partnerica, u 20,17% slučajeva roditelj/skrbnik, u 18,88% susjed ili poznanik, u 18,03% prijatelj/prijateljica, u 3% slučajeva nadređena osoba, a u 1,72% slučajeva neki drugi član obitelji.

UDRUGA „B.a.B.e.“

Savjetovalište

Usluge savjetovališta koristilo je ukupno 2073 osobe, a ukupno je održano 2857 savjetovanja. Većina korisnika ima prebivalište izvan Grada Zagreba (55,28%). Od ukupnog broja realiziranih savjetovanja, njih 65,67% provedeno je telefonskim putem, 22,29% realiziranih je osobnim savjetovanjem, 12,04% savjetovanja provedeno je putem chata/e-maila. Obzirom na vrstu savjetodavne pomoći, realizirano je 22,35% pravnih, 66,46% psiholoških te 11,19% kombiniranih savjetovanja. Korisnici su se u 15,79% slučajeva obraćali zbog informacija, a u 84,21% slučajeva zbog nasilja. U 61,2% slučajeva radilo se o nasilju u obitelji a u 37,11% o nasilju od strane intimnog partnera. Najčešće se radilo o psihičkom (32,88%), fizičkom (23,45%), ekonomskom (10,38%) i seksualnom (4%) nasilju. U 26,08% slučajeva radilo se o kombiniranom nasilju. U 85,9% slučajeva počinitelj nasilja je partner-ica/suprug-a, u 6,85% slučajeva bivši partner-ica/suprug-a, drugi član obitelji u 1,54% slučajeva, dijete u 1,16%, roditelj počinitelj nasilja u 2,12% slučajeva te nadređena osoba u 1,25% slučajeva. Udio neprijavljenog nasilja iznosi 12,9%, a u slučajevima prijavljenog nasilja, nasilje se prijavljuje policiji (44,91%), centru za socijalnu skrb (28,7%) i Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske ili nekom drugom u 13,49% slučajeva.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA: ukupno 4.330.171,77 kuna

- Putem Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom financirana je djelatnost Doma „Duga – Zagreb“ s ciljem pružanja usluga privremenog smještaja i psihosocijalne pomoći osobama na smještaju: **3.104.368,57 kn** te djelatnost Savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji s **198.803,20 kn**
- Putem istog Ureda: Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“ – Žene protiv nasilja nad ženama, program „Sklonište i savjetovalište za žene i djecu koja su preživjele partnersko nasilje“ ukupno **560.000,00 kuna**, Udruga „Ženska pomoć sada“, Institucionalna podrška, ukupno **182.000,00 kn**, Udruga „B.a.B.e.“; Pravna i psihosocijalna pomoć žrtvama nasilja i drugim socijalno ugroženim skupinama; **140.000,00 kn** i Udruga „Ženska soba“, program „Centar za žrtve seksualnog nasilja“ ukupno **145.000,00 kn**

Mjera 2.

Osigurati stambeno zbrinjavanje djece i odraslih osoba žrtava nasilja u obitelji

Nositelj: Gradski ured za upravljanje imovinom Grada

Sunositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom

Grad Zagreb prva je lokalna zajednica u Republici Hrvatskoj koja je Odlukom o najmu stanova (Službeni glasnik Grada Zagreba 22/09, 3/12, 15/12, 22/13 i 11/20) uvela posebno

pravo (izvan liste reda prvenstva) na stambeno zbrinjavanje žrtava obiteljskog nasilja. Na temelju navedene odluke Grad Zagreb stambeno zbrinjava građane dodjelom stanova u najam prema Konačnoj listi reda prvenstva te izvan Liste reda prvenstva uz obrazloženo mišljenje nadležnih gradskih ureda na osnovi kojih se rješavaju stambena pitanja osoba - obitelji koje se nalaze u iznimno teškom socijalno - zdravstvenom položaju: osoba s utvrđenim 100%-tnim tjelesnim oštećenjem, osoba sa statusom hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i **osoba koje su žrtve obiteljskog nasilja** prema pravomoćnoj sudskoj odluci ne starijoj od godinu dana, pod uvjetom da im ukupna primanja ne prelaze 50% prosječne mjesečne plaće isplaćene u gospodarstvu Grada Zagreba uz uvjet da prije podnošenja zahtjeva prebivaju na području Grada Zagreba neprekidno najmanje 10 godina. Gradski ured za upravljanje imovinom Grada prema dostavljenim obrazloženim mišljenjima o socijalno - zdravstvenim uvjetima života, kojima Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom inicira stambeno zbrinjavanje obitelji/žrtava obiteljskog nasilja obavlja provjeru ispunjavaju li osobe/obitelji žrtve obiteljskog nasilja kumulativno sve Odlukom o najmu propisane uvjete za najam gradskog stana. Obavljaju se terenski očevidi i prethodne provjere uvjeta stanovanja i priprema predmete za razmatranje na sjednicama Povjerenstava za davanje stanova u najam koje predlaže gradonačelniku stambeno zbrinjavanje žrtava obiteljskog nasilja (ovisno o raspoloživom broju stambenih jedinica).

Tijekom 2020. u Gradskom uredu za upravljanje imovinom Grada zaprimljeno je 8 obrazloženih mišljenja Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom o potrebi stambenog zbrinjavanja osoba/obitelji sa statusom žrtve obiteljskog nasilja, a navedeni ured ih je zaprimio 10, ali su 2 odbijena zbog neispunjavanja uvjeta. U 2020. u Gradu Zagrebu je stambeno zbrinuto 2 osobe/obitelji sa statusom žrtve obiteljskog nasilja. Sveukupno je u razdoblju 2012. - 2020. zbrinuto 98 osoba/obitelji sa statusom žrtve obiteljskog nasilja.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Posebna evidencije o podnositeljima zahtjeva za stambeno zbrinjavanje žrtava obiteljskog nasilja te o stambenom zbrinjavanju istih
- ✓ Stambeno zbrinuto 2 osobe/obitelji sa statusom žrtve obiteljskog nasilja
- ✓ Izrađeno 8 obrazloženih mišljenja Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom o potrebi stambenog zbrinjavanja osoba/obitelji sa statusom žrtve obiteljskog nasilja
- ✓ Nizak broj zahtjeva i stambeno zbrinutih obitelji u odnosu na prošle godine zbog utjecaja pandemije virusa COVID - 19 i potresa
- ✓ Sveukupno je u razdoblju 2012. - 2020. zbrinuto 98 osoba/obitelji sa statusom žrtve obiteljskog nasilja.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- Aktivnosti su se provodile u okviru redovne djelatnosti nadležnih gradskih ureda

Mjera 3.

Osigurati dostupnost stručne pomoći i podrške djeci i mladima traumatiziranim nasiljem u obitelji

Nositelji: Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom

Sunositelji: Ustanove zdravstvenog sustava i sustava socijalne skrbi, Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Dom "Duga - Zagreb", organizacije civilnog društva

OPIS PROVEDENIH AKTIVNOSTI

Gradski ured za zdravstvo izvještava da ovu mjeru provodi **Poliklinika za zaštitu djece i mladih grada Zagreba** (u daljnjem tekstu: Poliklinika) kao zdravstvena ustanova u

kojoj je stručna pomoć i podrška dostupna djeci i mladima uz uputnicu liječnika obiteljske medicine te multidisciplinarna dijagnostička obrada i preporuka adekvatnog tretmana. Poliklinika provodi dijagnostički i tretmanski rad s psihotraumatiziranom djecom i njihovim roditeljima (što uključuje zlostavljanu i zanemarivanu djecu) te s djecom koja su u riziku od zlostavljanja i zanemarivanja. Osim individualnog tretmana, u Poliklinici se provodi i grupni rad s djecom i njihovim roditeljima (grupni terapijski rad, grupe za osobni rast i razvoj, socijalizacijske grupe, grupe za podršku), a od lipnja 2016. započela je s radom i dnevna bolnica. Tijekom 2020. provodio se nastavak rada s obučanim psima primjenom holističkog pristupa u suradnji s Društvom naša djeca Sisak koja je nositelj projekta „Interaktivna platforma uz obučene pse“ financiranog od strane Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike.

U Poliklinici se realizira timski rad i supervizija, edukativna djelatnost, znanstveno - istraživačka i publikacijska djelatnost te različiti oblici suradnje s institucijama u području zdravstva, socijalne skrbi, pravosuđa, obrazovanja, nevladinim sektorom, ali i sa suradnim institucijama u drugim državama gdje je rad Poliklinike prepoznat kao primjer dobre prakse u radu s traumatiziranom i zlostavljansom djecom.

U situaciji pandemije virusa COVID - 19, Poliklinika je prilagodila svoj rad te je provodila online tretmanski i savjetodavni rad s djecom, mladima i roditeljima te je uvela online dijagnostiku u situacijama procijenjene primjenjivosti. U odnosu na 2019., u broju usluga nije došlo do značajnih odstupanja. U mjeri br. 1, u okviru I. područja Prevencije nasilja u obitelji opisana je i preventivna, edukativna i izdavačka djelatnost Poliklinike.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ U obradi i tretmanu ukupno je bilo 3494 djece, a od čega je njih 1110 u obradu došlo prvi put
- ✓ Realizirano je 10104 prvih pregleda i ukupno 29153 posjeta te je pruženo ukupno 31332 usluga

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom redovno osigurava sredstva za rad Doma „Duga – Zagreb“ te Centra za pružanje usluga u zajednici „Savjetovalište Luka Ritz“ koji osiguravaju stručnu pomoć i podršku djeci i mladima traumatiziranim nasiljem u obitelji.

Dom „Duga – Zagreb“ izvještava da se savjetovalištu za žrtve nasilja u obitelji obratilo 11 maloljetnih osoba kojima je trebao savjet i pomoć vezano za nasilje u njihovim obiteljima. U skloništu je ukupno boravilo 29 novopridošle djece. S djecom psihologinja radi individualnu psihološku potporu u smjeru njihovog odmicanja od osjećaja krivice za nasilje među roditeljima. Nadalje, za predškolsku i školsku djecu od 2 do 12. godine osiguravalo se ispunjeno slobodno vrijeme dok nema majki (npr. rad u dvije smjene, odlazak liječniku, na sud, razgovori za posao i slično). Studentice viših godina pomažućih fakulteta (socijalni rad, psihologija, edukacijska rehabilitacija i slično) pružaju podršku djeci, održavaju kreativne radionice te pomažu u učenju osnovnoškolcima i srednjoškolcima. Provedeno je 1200 usluga savjetovanja prema djeci (psihološka podrška i savjetovanje – ovisno o dobi; usluge socijalnog rada: statusna pitanja, materijalna prava, upis u vrtić, školu, aktiviranje zdravstvene zaštite i slično). Osigurava se upis u predškolske ustanove te se oni odabiru prema lokaciji radnog mjesta majke. Predškolski programi su besplatni za vrijeme boravka u skloništu te nije potreban pristanak drugog roditelja.

Centar za pružanje usluga u zajednici „Savjetovalište Luka Ritz“ (u daljnjem tekstu: Centar „Luka Ritz“) ustanova je socijalne skrbi čiji je osnivač Grad Zagreb, a koja je

započela s radom 2017. godine. Centar „Luka Ritz“ nastao je iz potrebe zajednice za sustavnom, sveobuhvatnom skrbi o djeci i mladima u riziku i djeci s razvijenim problemima u ponašanju. Centar „Luka Ritz“ je tijekom 2020. proveo sljedeće aktivnosti: timska obrada korisnika/usluga inicijalne procjene, usluge savjetovanja i pomaganja (telefonsko i online savjetovanje, savjetovanje i pomaganje – individualno i grupno) te individualnu i grupnu psihosocijalnu podršku. **Usluga inicijalne procjene** je postupak procjene potrebe korisnika prilikom njegovog prvog dolaska te davanje preporuka za prikladnim oblikom tretmana ili uključivanja u psihološku/timsku obradu prethodno uključivanju u tretman. Psihološko testiranje provodi se korištenjem psiholoških instrumenata u skladu s kronološkom dobi i uočenoj problematici korisnika. **Usluga timske obrade** korisnika je postupak procjene, u koji su osim djeteta/maloljetnika uključeni i roditelji/ skrbnici, a koji predstavlja multidisciplinarnu timsku djelatnost upoznavanja, razumijevanja i tumačenja potreba i rizika te jakosti i snaga djece i mladih u riziku za razvoj problema u ponašanju, kao i onih s već razvijenim problemima u ponašanju sa svrhom donošenja preporuke o daljnjim intervencijama. **Usluga savjetovanja i pomaganja** je socijalna usluga sustavne stručne pomoći kojom se pojedincima i obiteljima kroz individualan i/ili grupni rad pruža usmjeravanje u prevladavanju poteškoća te stvaranju uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti i odgovornog odnosa pojedinca prema sebi, obitelji i društvu. **Savjetodavni rad (individualni i grupni)** usmjeren je na poticanje i usmjeravanje korisnika u pronalaženju rješenja za aktualne teškoće, što kod djece i mladih uključuje prevenciju ili prevladavanje postojećih problema u ponašanju te razvoj i unapređenje socijalnih i emocionalnih vještina. U uslugu individualnog savjetovanja korisnici su se uključivali nakon provedene inicijalne procjene (ili timske obrade prema potrebi), kojom poštujemo načelo individualnog pristupa, odnosno pružanja usluge u skladu sa specifičnim potrebama svakog pojedinca. Kroz grupnu interakciju korisnici su razvijali spoznaje o sebi i drugima, razmjenjivali međusobna iskustva, razvijali osjećaj grupne pripadnosti i uzajamne podrške, kao i vještine potrebne za samostalno nošenje s aktualnim poteškoćama. **Usluga psihosocijalne podrške** uključuje aktivnosti kojima se potiče razvoj kognitivnih, funkcionalnih, komunikacijskih ili socijalnih vještina korisnika. Svrha ove usluge jest osnaživanje pojedinca, njegove obitelji i društvenog okruženja s ciljem unaprjeđenja vlastitih kapaciteta za prevladavanje postojećih teškoća te poboljšanja kvalitete svakodnevnog funkcioniranja. U okviru stručnog rada korisnicima se pruža usluga **individualne i grupne psihosocijalne podrške**. U uslugu individualne psihosocijalne podrške korisnici su se uključivali nakon provedene inicijalne procjene (ili timske obrade prema potrebi). Usluga grupne psihosocijalne podrške tijekom 2020. godine provodila se po formiranju grupe djece, mladih i/ili roditelja, sukladno potrebama korisnika. Tijekom grupnih susreta naglasak je stavljen na aktivnosti kojima se potiče razvoj kognitivnih, funkcionalnih, komunikacijskih ili socijalnih vještina korisnika. Kroz grupnu interakciju korisnici su razvijali spoznaje o sebi i drugima, razmjenjivali međusobna iskustva, razvijali osjećaj grupne pripadnosti i uzajamne podrške, kao i vještine potrebne za samostalno nošenje s aktualnim poteškoćama.

Pokazatelji uspješnosti:

1. Dostupnost stručne podrške i pomoći:

- ✓ Inicijalna procjena: 401 usluga
- ✓ Psihološko testiranje: 81 sat
- ✓ Timska obrada: 46 sata

Savjetovanje i pomaganje:

- ✓ On line/video/telefonsko savjetovanje 853 usluge
- ✓ Individualno savjetovanje: 1220 usluga

- ✓ Grupno savjetovanje: 7 grupa za 81 korisnika ostvarilo 524 dolaska

Psihosocijalna podrška

- ✓ Individualna psihosocijalna podrška 184 usluge
- ✓ Grupna psihosocijalna podrška: 11 grupa za 78 korisnika ostvarilo 560 dolaska

2. Broj djece i mladih traumatiziranih nasiljem u obitelji kojima je pružena stručna pomoć i podrška:

- ✓ obiteljsko nasilje verbalno - 49 korisnika
- ✓ obiteljsko nasilje fizičko - 61 korisnik
- ✓ obiteljsko nasilje emocionalno - 17 korisnika
- ✓ svjedočenje obiteljskom nasilju - 16 korisnika

- ✓ evaluacija korisnika individualnog savjetovanja/ psihosocijalne podrške - 37

- ✓ evaluacija korisnika grupnog savjetovanja/psihosocijalne podrške - 11

Podružnica Obiteljski centar Centra za socijalnu skrb Zagreb pruža usluge individualnog ili obiteljskog savjetovanja djeci i mladima s iskustvom obiteljskog nasilja koje su dostupne svima koji zatraže takav oblik pomoći.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ 8 djece i mladih s iskustvom obiteljskog nasilja koristilo usluge savjetovanja i podrške

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA: ukupno 4.255.078,00 kuna

- Putem Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom osigurano je: **1.627.097,00 kuna** za rad Centra „Luka Ritz“
- Sredstva za Dom „Duga - Zagreb“ prikazana su u Mjeri 1.
- Putem Gradskog ureda za zdravstvo osigurano je: **2.627.981,00 kuna** za rad Poliklinike

Mjera 4.

Osigurati podršku žrtvama nasilja u obitelji nakon izlaska iz skloništa

Nositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom

Sunositelji: Dom "Duga - Zagreb", Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, organizacije civilnog društva koje vode skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja, Centar za socijalnu skrb Zagreb

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom redovno osigurava financijska sredstva za rad Doma „Duga – Zagreb“ i organizacija civilnog društva koje pružaju podršku žrtvama nasilja u obitelji nakon izlaska iz skloništa.

Dom „Duga – Zagreb“ izvještava da postupak podrške žrtvama nakon izlaska iz skloništa započinje dok smještaj još traje. Obavlja se karijerno savjetovanje što uključuje edukaciju o načinima pisanja molbi za posao, predstavljanja poslodavcu, traženju posla online, pružanje psihološke podrške i logističke potpore za najam budućeg stana. Isto tako, ponekad se i komunicira potencijalnim poslodavcima, smještenim korisnicama se traže stanovi ili sobe na tržištu nekretnina te savjetuju i pomažu oko prikupljanja dokumentacije za prijavu na natječaj za najam stanova u Gradu Zagrebu. Svim korisnicama nakon izlaska daje se letak s kontaktima

i osnovnim uputama što ako se ponovo dogodi nasilje prema njima bez obzira je li od istog partnera ili nekog drugog. Tijekom 2020. g. je ponuđena mogućnost za svih 37 odraslih žrtava koje su koristile usluge skloništa da ih se nazove jednom mjesečno nakon izlaska iz skloništa. Od njih 37, samo je 11 korisnica prihvatilo takvu ponudu, a tek se 5 korisnica odazvalo na poziv. Preostalih 6 se nisu nikad odazvale. U budućnosti će se razmisliti o drugačijem proaktivnom pristupu prema korisnicima skloništa.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Osmišljena podrška za žrtve koje izlaze iz skloništa
- ✓ Informativni letak za sve korisnice koje napuštaju sklonište
- ✓ Aktivnosti praćenja korisnika koji izlaze iz skloništa u Domu „Duga – Zagreb“

Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba pruža podršku žrtvama nasilja u obitelji nakon izlaska iz skloništa koja se provodi kroz adekvatne oblike tretmana i savjetovanja u koje se uključuju djeca i roditelji/skrbnici.

U izvršenju ove mjere sudjeluje i **Centar za socijalnu skrb Zagreb** čiji stručni radnici kroz svoje redovne radne aktivnosti pružaju podršku žrtvama nasilja u obitelji nakon izlaska iz skloništa (savjetovanje, psihosocijalna podrška, prava – novčane pomoći i usluge temeljem Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20 i 138/20), a čija je podrška poticaj u osamostaljivanju i uspješnoj socijalnoj integraciji. I **podružnica Obiteljski centar Centra za socijalnu skrb Zagreb** žrtvama nasilja u obitelji pruža usluge savjetovanja te se na ovakav način osobe osnažuju i pripremaju za osamostaljivanje. Ukupno je 17 osoba zatražilo uslugu savjetovanja i psihosocijalne podrške radi obiteljskog nasilja.

Udruga „**Autonomna ženska kuća Zagreb**“ izvještava da je počela provoditi trogodišnji program koji financira Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike pod nazivom „Psihosocijalna podrška i osnaživanje žena koje su izašle iz skloništa ili preživjele obiteljsko/partnersko nasilje za tržište rada i ekonomsku neovisnost“. Prva godina provedbe je 2020. Program se odnosi na jačanje kapaciteta žrtava obiteljskog ii partnerskog nasilja nakon izlaska iz skloništa, pružanje dodatne psiho - socijalne podrške i karijernog savjetovanja.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ 7 žrtava nasilja smještenih u skloništu bilo je uključeno u psiho - socijalnu podršku nakon izlaska iz skloništa
- ✓ 2 grupne psihološke radionice
- ✓ Održana radionica o mogućnostima zapošljavanja u partnerstvu s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje
- ✓ 3 individualna karijerna savjetovanja za žene koje su boravile u skloništu

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- Redovna sredstva navedenih ustanova i udruga

Mjera 5.

Planirati i programirati zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji

Nositelj: Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Zagreb

Sunositelji: Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša, poslodavci

OPIS PROVEDENIH AKTIVNOSTI

Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Zagreb izvještava da su tijekom 2020., a radi pandemije virusa COVID - 19, poslodavci iskazali manje potreba za radnicima. Kako bi informirali nezaposlene žrtve obiteljskog nasilja o promjenama i postojećim mogućnostima na tržištu rada, održane su prezentacije mjera aktivne politike zapošljavanja nezaposlenim osobama žrtvama nasilja u obitelji i ostalim ranjivim skupinama nezaposlenih osoba. Organizirane su aktivacijske radionice i radionice za samozapošljavanje. Provodila su se redovita online individualna savjetovanja i konzultacije radi pripreme za zapošljavanje ili uključivanje u obrazovanje radi stjecanja drugog zanimanja i novih kompetencija. Navedenim aktivnostima cilj je osnažiti nezaposlenu žrtvu obiteljskog nasilja, razviti samopouzdanje te joj pružiti podršku za aktivno traženje posla i uključivanje na tržište rada. O toj vrsti podrške, vodila se i evidencija.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održane su 4 prezentacije mjera aktivne politike zapošljavanja za nezaposlene osobe žrtve nasilja u obitelji i ostale ranjive skupine nezaposlenih osoba, na kojima je ukupno sudjelovalo 125 osoba, od toga 17 nezaposlenih osoba žrtava obiteljskog nasilja
- ✓ Dvije nezaposlene osobe žrtve nasilja u obitelji sudjelovale su u aktivacijskom programu u svrhu osvješćivanja svojih mogućnosti i razvoja motivacije za aktivno traženje posla te pripremu za razgovor s potencijalnim poslodavcima
- ✓ Jedna nezaposlena osoba žrtva nasilja u obitelji sudjelovala je na radionici samozapošljavanja u cilju informiranja o mogućnostima pokretanja vlastitog posla
- ✓ Dvije nezaposlene žene žrtve obiteljskog nasilja završile su osposobljavanje i stekle drugo zanimanje
- ✓ Jedna nezaposlena osoba žrtva nasilja u obitelji završila je osposobljavanje za gerontodomačicu kroz program obrazovanja mjera aktivne politike zapošljavanja, a druga je osposobljena za njegovateljicu kroz europski projekt „Zaželi - program zapošljavanja žena“
- ✓ Dvije nezaposlene žene žrtve obiteljskog nasilja sudjelovale su u projektu udruge Ženske sobe „Edukacija, osnaživanje i suradnja – moja prilika za budućnost“ te četiri žene u europskom projektu „SUZI - Socijalno se uključi i zaposli“ čiji je nositelj Grad Zagreb
- ✓ Obavljeno je stotinjak online individualnih savjetovanja i konzultacija s nezaposlenim osobama žrtvama nasilja u obitelji te posredovanje pri zapošljavanju
- ✓ Na mjesečnoj razini prati se zapošljavanje i uključivanje u različite aktivnosti usmjerene na razvoj kompetencija traženih na tržištu rada nezaposlenih osoba žrtava nasilja u obitelji
- ✓ Krajem prosinca 2020. u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje - Područne službe Zagreb bilo je prijavljeno 27 nezaposlenih osoba žrtava obiteljskog nasilja, a tijekom godine iz evidencije se zaposlilo njih 24 od čega 3 osobe kroz mjere aktivne politike zapošljavanja: 2 osobe kroz Potporu za zapošljavanje i 1 kroz mjeru Javni rad

Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša navodi da Zagrebački inovacijski centar d.o.o. u okviru Poduzetničkog centra – Plavog ureda sudjeluje u projektima i programima Grada Zagreba kroz organizaciju seminara i savjetovanja u cilju promocije poduzetničke kulture i jačanja poduzetničkih vještina. Aktivnosti koje se provode unutar centra (edukacija, savjetodavne konzultantske usluge, pomoć poduzetnicima pri apliciranju na fondove EU i drugo) namijenjene su i socijalno osjetljivim skupinama kao što su osobe s

invaliditetom, osobe s umanjenom radnom sposobnošću, žrtve nasilja u obitelji, roditelji ili skrbnici djece s teškoćama u razvoju, pripadnici nacionalnih manjina i drugi koji bi htjeli postati poduzetnici. U 2020. se niti jedna osoba koja je sudjelovala na edukacijama ili savjetovanjima nije izjasnila kao žrtva obiteljskog nasilja.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- Redovna sredstva Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područne službe Zagreb i Gradskog ureda za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša

Mjera 6.

Poticati poslodavce na zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji

Nositelji: Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Zagreb

Sunositelji: Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša, poslodavci

Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Zagreb navodi da su se u vidu informiranja poslodavaca o mogućnostima i prednostima zapošljavanja žrtava nasilja u obitelji organizirale prezentacije mjera kao i nastupi u medijima. Zbog epidemiološke situacije, savjetnici za zapošljavanje nisu osobno obilazili poslodavce već se praćenje provodilo online i putem dostavljene dokumentacije. U sklopu mjera Aktivne politike zapošljavanja provodi se i potpora za samozapošljavanje koja je namijenjena nezaposlenim osobama koje imaju poslovnu ideju i žele pokrenutu vlastiti posao uz financijsku podršku Zavoda.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održano 5 prezentacija mjera aktivne politike zapošljavanja za poslodavce u cilju informiranja o mogućnostima zapošljavanja uz financijsku subvenciju i zadržavanje u zaposlenosti ove ciljane skupine na kojima je sudjelovalo 80 poslodavaca iz različitih djelatnosti
- ✓ 10 nastupa na televizijskim i radijskim emisijama
- ✓ Osigurano praćenje i konzultacije za sve poduzetnike, pravne i fizičke osobe, koji koriste mjere iz programa Aktivne politike zapošljavanja u svrhu zapošljavanja žrtava nasilja u obitelji. Ukupno obavljeno 50 online konzultacija s poslodavcima korisnicima mjera aktivne politike zapošljavanja.
- ✓ U 2020. nije bilo zainteresiranih nezaposlenih žrtava nasilja u obitelji za potporu za samozapošljavanje.

Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša navodi da je u 2019. donesen novi Program poticanja razvoja obrta, malog i srednjeg poduzetništva u Gradu Zagrebu 2019. – 2023. (Službeni glasnik Grada Zagreba 6/19) kojim je, između ostalih, definirana Mjera 1.7. Potpore za razvoj društvenog poduzetništva. Svrha mjere je dodjela potpora za promicanje i razvoj društvenog poduzetništva i društvenih poduzetničkih inicijativa radi osiguranja društvene kohezije kao i uključivanje u poduzetništvo i tržište rada marginaliziranih, socijalno osjetljivih skupina kao što su osobe s invaliditetom, osobe s umanjenom radnom sposobnošću, žrtve nasilja u obitelji, roditelji ili skrbnici djece s teškoćama u razvoju, pripadnici nacionalnih manjina i dr. koji bi htjeli postati poduzetnici. U 2020. nije raspisivan Javni natječaj za dodjelu potpora za razvoj društvenog poduzetništva. Također, u cilju samozapošljavanja nezaposlenih osoba pokretanjem vlastitog posla definirana je Mjera 1.6. Potpore za samozapošljavanje i poduzetnike početnike temeljem koje je donesen Pravilnik o uvjetima, kriterijima i postupcima za dodjelu potpora Grada Zagreba za samozapošljavanje (Službeni glasnik Grada Zagreba

10/19). Međutim, u 2020. nije raspisivan Javni poziv za dodjelu potpora Grada Zagreba za samozapošljavanje za proizvodne djelatnosti

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- Redovna sredstva Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područne službe Zagreb i Gradskog ureda za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša

Mjera 7.

Jačanje suradnje između Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područne službe Zagreb i skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji radi pripreme za zapošljavanje i poboljšanja zapošljavanja žrtava nasilja u obitelji

Nositelji: Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Zagreb

Sunositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša, poslodavci, organizacije civilnog društva

Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Zagreb provodio je kontinuiranu suradnju između savjetnika za zapošljavanje/koordinatora za nezaposlene žrtve nasilja u obitelji sa skloništima i savjetovalištima za iste. Provedeno je informiranje nezaposlenih osoba o slobodnim radnim mjestima na tržištu rada, stručna podrška pri prijavi za posao te posredovanje pri zapošljavanju. Zbog epidemioloških mjera, komunikacija savjetnika za zapošljavanje s nezaposlenim žrtvama nasilja u obitelji redovito se odvija putem telefona, e-maila, a prema mogućnostima i osobnim dolaskom osobe.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održana 4 radna sastanka i svakodnevni kontakti između imenovanih koordinatora za žrtve nasilja u obitelji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područne službe Zagreb sa skloništima i savjetovalištima za žrtve nasilja u obitelji prema potrebama ciljne skupine
- ✓ Održano oko 30-tak individualnih kontakata s ciljem rješavanja pojedinačnih slučajeva
- ✓ Zbog epidemioloških razloga nisu potpisani protokoli o suradnji između područnih i regionalnih službi Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje te skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji
- ✓ Održane su 3 radionice u cilju informiranja nezaposlenih žrtava obiteljskog nasilja o potrebama na tržištu rada i mogućnostima zapošljavanja

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- Redovna sredstva Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područne službe Zagreb

III. PSIHOSOCIJALNI TRETMAN POČINITELJA NASILJA U OBITELJI

- Grad Zagreb kontinuirano osigurava sredstva za provedbu psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji u Domu „Duga - Zagreb“
- Povećanje iznosa sredstava za 11,65%
- 147 počinitelja/ica u tretmanu (82,5% muškaraca i 17,5% žena)
- 74% polaznika sudjelovanje u tretmanu ocjenjuje korisnim u smislu ispunjenosti očekivanja
- Rad po svim epidemiološkim mjerama u novom Tretmanskom centru osiguranom od Grada Zagreba
- Grad Zagreb i Dom „Duga – Zagreb“ partneri su na europskom projektu „A.S.A.P. - A Systemic Approach for Perpetrators“/„A.S.A.P. – Sistemski pristup počiniteljima“

Mjera 1.

Kontinuirano osiguravati financijska sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom

Sunositelji: Pravne i fizičke osobe ovlaštene za provedbu psihosocijalnog tretmana

OPIS PROVEDENIH AKTIVNOSTI

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom kontinuirano osigurava sredstva za provedbu psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji Domu „Duga - Zagreb“ te je redovito praćen utrošak sredstava namijenjenih provedbi aktivnosti. U odnosu na prošlo izvještajno razdoblje kada je osigurano 1.015.152,76 kn, došlo je do povećanja sredstava za 118.293,98 kuna tj. za 11,65%.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Osigurana financijska sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana
- ✓ Redovito praćenje utroška osiguranih sredstava

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA: ukupno 1.133.446,74 kune

- Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom osigurao je **1.133.446,74 kune** za provedbu mjere

Iz drugih izvora:

- Ministarstvo pravosuđa i uprave - 89.725,00 kuna
- Europski projekt „A.S.A.P. - A Systemic Approach for Perpetrators“/„A.S.A.P. – Sistemski pristup počiniteljima“ (u daljnjem tekstu: A.S.A.P.) na kojem je Dom „Duga - Zagreb“ partner - 118.914,83 kune

Mjera 2.

Provoditi psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Dom "Duga-Zagreb", pravne i fizičke osobe ovlaštene za provedbu psihosocijalnog tretmana

OPIS PROVEDENIH AKTIVNOSTI

Od svibnja 2009. **Dom „Duga – Zagreb“** ima odobrenje za verificirano provođenje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji. Ova ustanova provodi psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji na izdvojenoj lokaciji, uz financijsku podršku Grada Zagreba (Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom) te u suradnji s Državnim odvjetništvom i prekršajnim sudovima. Tretman se odvija svakodnevno u dvije smjene.

U 2019. otvoreni su novi prostori **Tretmanskog centra za počinitelje nasilja u obitelji**. Prostore je osigurao Grad Zagreb u Ozaljskoj 93 i dodijelio ustanovi na korištenje bez naknade budući da se do tada provodio u prostorima čiji je vlasnik Republika Hrvatska te se za navedeni prostor plaćao zakup.

Važno je naglasiti da stručnjaci Doma „Duga – Zagreb“, uz provedbu tretmana, aktivno sudjeluju u međunarodnim događanjima u organizaciji „WWP EN - Work with perpetrators – European network“, a radi unapređenja provedbe psihosocijalnog tretmana. S izlaganjem „Hrvatski model programa za počinitelje nasilja - sličnosti, razlike i izazovi provedbe programa u zajednici i u zatvorskom sustavu“, sudjelovali su na online godišnjoj konferenciji naziva „Prison, Probation & Perpetrator Programmes – Collaboration for Change“. Održana je konferencija WWP EN mreže na temu online rada s počiniteljima nasilja u okolnostima pandemije, a radi brže i neposredne razmjene aktualnih informacija, u periodu lockdowna, održavani su online sastanci neformalnog karaktera s komunikacijskom posrednicom mreže na kojima je u četiri navrata sudjelovala psihologinja te u jednom navratu psihologinja i socijalna radnica.

Tijekom 2020. u Tretmanski centar za počinitelje nasilja u obitelji upućeno je ukupno 101 počinitelja/ica nasilja u obitelji. Ukupan broj počinitelja/ica je 147. Trend odnosa muških i ženskih korisnika je konstantan te 75% počinitelja čine muškarci. Prosječna dob korisnika tretmana je približno 39 godina, od čega je najstariji imao 88 godina, a najmlađi 18 godina. Većini korisnika je mjera izrečena prvi puta. U kategoriji obiteljskog statusa vidljivo je kako prevladavaju korisnici koji su u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici (ukupno 44%) i 18% razvedenih ili je razvod u tijeku. Najveći broj nasilnih djela je usmjeren na partnere (bračne, izvanbračne i bivše). Međutim, značajan je broj počinjenih nasilnih djela prema drugim članovima obitelji - roditeljima, djeci, braći, sestrama te iznosi 56% od ukupnog broja. Navedeni pokazatelji su potvrda provedenoj prilagodbi programa u smislu uključivanja sadržaja koji se odnose i na druge aspekte nasilja osim partnerskog. Prevladava kombinirano nasilno ponašanje (kombinacija psihičkog i fizičkog) kod većine upućenih korisnika, tj. 42%. Konstantan je i podatak kako je skoro trećina od ukupnog broja korisnika, njih 37% upućena zbog nasilnog ponašanja iz spektra koji se opisuje kao psihičko zlostavljanje. Obrazac fizičkog nasilja prisutan je kod 16% korisnika, a ekonomsko i elektroničko nasilje kao samostalan obrazac vrlo rijetko, a znatno češće u kombinaciji s psihičkim nasiljem.

Tijekom 2020. nastavlja se trend najvećeg broja upućenih korisnika od strane Općinskog prekršajnog suda Zagreb (57%). Potom slijede Općinsko prekršajni sud u Novom Zagrebu (10%) te Općinski prekršajni sud u Velikoj Gorici (9%).

Ukupno je u tretman bilo uključeno 68 počinitelja, koji su tijekom 2020. bili uključeni u 10 grupa, od kojih su još 2 grupe (10 počinitelja/ica) u tijeku. Povećan broj grupa tijekom 2020. je posljedica poštivanja epidemioloških mjera tako da je u drugoj polovici godine provedba grupnog tretmana podrazumijevala najviše pet osoba u jednoj grupi.

Također, kroz 2020., iz razloga nemogućnosti pohađanja grupnog tretmana, 6 počinitelja/ica bilo je uključeno u individualni tretman od kojih je 4 još u tijeku. 39 počinitelja završilo je tretman s različitim stupnjevima uspješnosti što je prikazano u pokazateljima uspješnosti. Iz razloga neredovitog pohađanja, odustajanja ili bolesti, iz tretmana je isključeno 15 počinitelja.

Evaluacija psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji

- ⇒ Evaluacija tretmana provodi se na dvije razine te se prva razina odnosi na procjenu od strane polaznika tretmana koju pisano izražavaju na zadnjem grupnom (ili individualnom) susretu kao i kontakt sa žrtvama odmah po završetku tretmana. Druga razina je procjena nakon šest mjeseci od završetka tretmana na osnovu kontakta s počiniteljem i žrtvom. Evaluacija se odnosi na 61 korisnika koji su tretman završili tijekom 2020. Na kraju se provodi evaluacija od strane voditelja tretmana.
- ⇒ Većina polaznika sudjelovanje u tretmanu ocjenjuje korisnim u smislu ispunjenosti očekivanja, 74% od ukupnog broja.
- ⇒ Većina procjenjuje kako je komunikacija u obitelji nakon tretmana uglavnom dobra i osrednja (85%) što je u odnosu na prethodno razdoblje kvalitativni pomak. Na pitanje da li je nešto drugo utjecalo na promjene, a nije dio tretmana, 41 polaznik odgovara da ništa drugo nije utjecalo, a 20 polaznika navodi kako su činjenice kao razvod braka, pohađanje tretmana istovremeno s partnerom/icom, protok vremena dijelom utjecali na promjene. Najčešće promjene na osobnom nivou koje utječu na kvalitetu obiteljskog života, a posljedično vezane za tretman, su promjene u smislu bolje samokontrole, komunikacije, rješavanja sukoba (navode kako se bolje osjećaju, vraćaju u „normalu“, optimističniji, manje eksplozivni, bolje se kontroliraju, smirenije gledaju na probleme, više razgovaraju, jasnije izraze ljutnju i slično). Najveću korist za postizanje osobnih promjena u okviru samog procesa tretmana polaznici nalaze u radu na osobnom iskustvu, aktivnom vježbanju sadržaja, kao i u edukativnim sadržajima. Također, kao važno procjenjuju i individualni rad sa stručnim timom i komentare voditelja grupe, a kao nešto manje važno ocjenjuju komentare članova grupe.
- ⇒ Značajan broj korisnika iskazuje potrebu za daljnjim tretmanom u vidu individualne ili partnerske psihoterapije, ali po završetku tretmana nema stvarno iskazanih ponašanja u smislu javljanja u ustanovu. Takvom trendu je moguće doprinijelo zahtjevno vrijeme tijekom 2020. zbog epidemiološke situacije.
- ⇒ Kontakt s većinom žrtava po završetku tretmana je ostvaren telefonski, a s određenim brojem žrtava i osobno. Kontakt nije ostvaren s 11 žrtava iz razloga odbijanja od strane istih ili nemogućnosti uspostavljanja kontakta u aktualnom trenutku. Kontakt sa žrtvama odmah po završetku tretmana donosi podatke koji upućuju na značajnu promjenu u ponašanju kod polaznika u smislu adekvatnije samokontrole i poboljšane komunikacije. Većina žrtava iskazuju da je došlo do promjene i da ne nalazi značajan rizik od ponavljanja nasilja. Određeni broj smatra da još ima elemenata koji predstavljaju rizik za nasilno ponašanje.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Ukupno 147 korisnika/ica psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji (82,5% muškaraca te 17,5% žena)
- ✓ 9,9% polaznika je uspješno završilo tretman te potpuno usvojilo nenasilne obrasce ponašanja
- ✓ 26,7% polaznika je uspješno završilo tretman te djelomično usvojilo nenasilne obrasce ponašanja
- ✓ 2% polaznika je redovito pohađalo tretman, ali je nedovoljno usvojilo nenasilne obrasce ponašanje
- ✓ 13,9% polaznika je odustalo dok je ostatak polaznika u tijeku provedbe tretmana te nije iskazan pokazatelj uspješnosti
- ✓ Evaluacija pokazala zadovoljstvo polaznika kao i žrtava nasilja u obitelji

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- Prikazana u prethodnoj mjeri

IV. UNAPREĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE

- Održane dvije sjednice Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji te dvije sjednice Tima Grada Zagreba za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (međuresorni sastav)
- Sredstvima javnog priopćavanja odaslano zajedničko priopćenje Povjerenstva i Tima Grada Zagreba početkom pandemije virusa COVID - 19 s informacijama o socijalnim uslugama za žrtve nasilja u obitelji na području Grada Zagreba
- Redovito se održavaju međuresorne konferencije slučaja (škola, centra za socijalnu skrb, policija) u postupanjima prema djeci koja su žrtve nasilja u obitelji
- Suradnja te razmjena podataka s Policijskom upravom zagrebačkom
- Postupanje svih uključenih dionika po Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji

Mjera 1.**Unapređenje međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji**

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji

Sunositelji: Gradski ured za obrazovanje, Gradski ured za zdravstvo, Policijska uprava zagrebačka, Centar za socijalnu skrb Zagreb, obrazovne, zdravstvene i socijalne ustanove

U cilju izrade i praćenja provedbe Zagrebačke strategije gradonačelnik Grada Zagreba donio je Zaključak o osnivanju i imenovanju **Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji** (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/17). Članice Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) dolaze iz različitih resora (socijalna skrb, pravosuđe, policija, obrazovanje, rad, zdravstvo, Gradska skupština Grada Zagreba, druga gradska upravna tijela, organizacije civilnog društva i mediji) uključenih u prevenciju, tretman i zaštitu od nasilja u obitelji. Gradonačelnik Grada Zagreba je 28. srpnja 2020. godine donio Zaključak o razrješenju i imenovanju članova Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji (Službeni glasnik Grada

Zagreba 20/20) budući da su iz Povjerenstva izašle dvije članice iz redova Državnog odvjetništva odnosno Centra za socijalnu skrb Zagreb. U članstvo je imenovana nova ravnateljica Centra za socijalnu skrb Zagreb te ravnateljica Centra za pružanje usluga u zajednici „Savjetovalište Luka Ritz“. Povjerenstvo je tijekom 2020. održalo dvije sjednice u veljači i ožujku. U svrhu provedbe i praćenja Zagrebačke strategije, gradonačelnik Grada Zagreba je 4. ožujka 2020. donio Plan provedbe Strategije za 2020. godinu koji je izrađen u suradnji s nadležnim gradskim upravnim tijelima i Povjerenstvom. Članice Povjerenstva u suradnji s drugim nositeljima međuresorno su utvrdile tekst Izvješća o provedbi mjera i aktivnosti za 2019. iz Zagrebačke strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022. (u daljnjem tekstu: Izvješće). Gradonačelnik Grada Zagreba razmotrio je i prihvatio Izvješće 11. svibnja 2020. godine te je predložio Gradskoj skupštini Grada Zagreba da ga razmotri i prihvati. Gradska skupština Grada Zagreba razmotrila je i prihvatila Izvješće na 34. sjednici 9. lipnja 2020. Na početku proglašenje pandemije virusa COVID - 19, 2. travnja 2020. Povjerenstvo je s Timom Grada Zagreba za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji izradilo Zajedničko priopćenje Tima Grada Zagreba za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji i Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji povodom povećanog rizika od obiteljskog nasilja i nasilja nad ženama u tijeku pandemije virusa COVID – 19 i informacije o socijalnim uslugama za žrtve na području Grada Zagreba. Zajedničko priopćenje je poslano svim sredstvima javnog priopćavanja te je objavljeno na mrežnim stranicama Grada Zagreba. Povjerenstvom koordinira Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom.

Temeljem odredaba Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji i mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2017. do 2022. zaključio se Sporazum o međuresornoj suradnji u području sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (u daljnjem tekstu: Sporazum).

Sporazum je potpisan 23. studenoga 2018. od strane ministara/ica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, vanjskih i europskih poslova, unutarnjih poslova, pravosuđa, zdravstva, znanosti i obrazovanje te uprave. Sukladno Sporazumu predviđa se uspostava timova za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji na nacionalnoj i županijskim razinama s ciljem poduzimanja potrebnih mjera za unaprjeđenje rada nadležnih državnih tijela i organizacija civilnog društva. Gradonačelnik Grada Zagreba 8. svibnja 2019. godine donio je Zaključak o imenovanju **Tima Grada Zagreba za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji** (Službeni glasnik Grada Zagreba 11/19 i 30/20; u daljnjem tekstu: Tim Grada Zagreba). U Tim Grada Zagreba imenovano je četrnaest članica i zamjenica te su tijekom 2020. godine održane dvije sjednice. Tijekom izvještajnog razdoblja, Tim Grada Zagreba usvojio je Izvješće o radu u 2019. godini te Plan rada za 2020. godinu. Članice i zamjenice su sudjelovale u aktivnostima u organizaciji Grada Zagreba te je izdano zajedničko priopćenje s Povjerenstvom početkom pandemije virusa COVID - 19. Timom Grada Zagreba koordinira Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom.

Tijekom 2020. djelatnici Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom sudjelovali su na međuresornim sastancima, od kojih se posebno izdvajaju: rad na izradi Akcijskog plana Grada Zagreba za ravnopravnost spolova za razdoblje 2020.-2021. godine, sudjelovanje na tematskoj sjednici Povjerenstva za ravnopravnost spolova Grada Zagreba te Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Međuresorno utvrđen tekst Plana provedbe za 2020. godinu Zagrebačke strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022. godine
- ✓ Međuresorno utvrđen tekst Izvješća o provedbi mjera i aktivnosti za 2019. iz Zagrebačke strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022.

- ✓ Održane dvije sjednice Povjerenstva te dvije sjednice Tima Grada Zagreba
- ✓ Zajedničko priopćenje početkom pandemije virusa COVID – 19 s informacijama o socijalnim uslugama za žrtve nasilja u obitelji na području Grada Zagreba

Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba ima imenovanu predstavnicu u Povjerenstvu. Međuresorna suradnja u području zaštite žrtava nasilja u obitelji odvija se kroz svakodnevni rad u obliku razmjene informacija s nadležnim ustanovama – Centar za socijalnu skrb Zagreb, policija, škole, vrtići, domovi za djecu te organizacije civilnog društva. Održano je više konferencija slučaja s djelatnicima škola koju pohađaju djeca korisnici Poliklinike te nadležnih podružnica Centra za socijalnu skrb Zagreb i policije. Stručnjaci Poliklinike svakodnevno surađuju s Psihijatrijskom bolnicom za djecu i mladež u Zagrebu koja je jedina takva ustanova u državi.

S prekršajnim sudovima u Gradu Zagrebu postoji kontinuirana suradnja i pozitivna praksa na način da djecu za potrebe sudskog postupka (izloženost fizičkom kažnjavanju u obitelji te svjedočenje obiteljskom nasilju što je u nadležnosti prekršajnih sudova) ispituju stručnjaci Poliklinike u prostoru Poliklinike obzirom su stručnjaci mentalnog zdravlja dodatno educirani iz područja forenzičnog intervjuiranja i proširene forenzične evaluacije, a također u Poliklinici postoje i adekvatni tehnički uvjeti za obavljanje razgovora s djecom putem video linka. Ravnateljica prof.dr.sc. Gordana Buljan Flander u ime Poliklinike i Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Znanstveno - učilišni kampus Borongaj, sklopili su 15. siječnja 2020. Sporazum o znanstvenoj, stručnoj i nastavnoj suradnji.

Suradnja stručnjaka Poliklinike (psiholozi Mia Roje Đapić, Ana Raguž, Ella Selak Bagarić i Krešimir Prijatelj) te članova Odbora mladih Poliklinike s redateljem i glumcima rezultirala je predstavom o vršnjačkom nasilju “Ako kažeš, gotov si!”, kojom je u Gradskom kazalištu „Žar ptica“ 26. veljače 2020. svečano otvoren jubilarni međunarodni 20. Naj, naj, naj festival. Suradnja se nastavila i tijekom festivala na radionicama nakon predstava s temom vršnjačkog nasilja.

Navodi se kontinuirana suradnja s Gradskim uredom za zdravstvo u sklopu projekta prevencije nasilja u školama – stručnjaci Poliklinike pripremaju i održavaju predavanja i radionice. Dogovorena je stručna suradnja Poliklinike s Nacionalnim pozivnim centrom za žrtve kaznenih djela i prekršaja kroz studijsku posjetu i edukaciju volontera od strane stručnjaka Poliklinike. U suradnji s australskim psihoterapeutom i piscem bestsellera dr. Russ Harrisom, Poliklinika je na hrvatski jezik prevela video i publikaciju "Kako se suočiti s COVID - 19" (Face COVID 19). Ravnateljica Poliklinike postala je predsjednica Povjerenstva za zaštitu mentalnog zdravlja djece i mladih Grada Zagreba tijekom i nakon COVID - 19 krize koje je osnovano i imenovano odlukom gradonačelnika Grada Zagreba 29. travnja 2020. Zadaće Povjerenstva su priprema i usmjeravanje aktivnosti za izradu nacrtu prijedloga programa zaštite mentalnog zdravlja djece i mladih Grada Zagreba tijekom i nakon COVID -19 zdravstvene krize, implementacija, prikupljanje i evaluacija podataka i učinjenih preventivnih intervencijskih aktivnosti o zaštiti mentalnog zdravlja i sudjelovanje u praćenju provođenja programa. Prof.dr.sc. Gordana Buljan Flander predstavila je online platformu Grada Zagreba “Podrška na dlanu” 10. lipnja 2020. na konferenciji za medije s temom “Mentalno zdravlje djece i mladih” koja je usmjerena na jačanje mentalnog zdravlja djece i adolescenata.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održane konferencije slučaja s djelatnicima škola te nadležnih centara za socijalnu skrb i policije
- ✓ Suradnja s prekršajnim sudovima za potrebe sudskog postupka

- ✓ Sklopljen Sporazum o znanstvenoj, stručnoj i nastavnoj suradnji s Edukacijsko – rehabilitacijskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu
- ✓ Stručna suradnja Poliklinike s Nacionalnim pozivnim centrom za žrtve kaznenih djela
- ✓ Ravnateljica Poliklinike postala je predsjednica Povjerenstva za zaštitu mentalnog zdravlja djece i mladih Grada Zagreba tijekom i nakon COVID -19 krize

Policijska uprava zagrebačka u cilju unapređenja međuresorne suradnje ima imenovanu predstavnicu za članicu Povjerenstva. Kontinuirano se vrši razmjena podataka vezano za postupanja policije u slučajevima nasilja u obitelji, kao i razmjena statističkih podataka MUP/PUZ u odnosu na postupanja policije u slučajevima nasilja u obitelji iz domene prekršaja i kaznenih djela. U svom radu, Policijska uprava zagrebačka surađuje s nadležnim podružnicama Centra za socijalnu skrb Zagreb, odgojno-obrazovnim ustanovama, zdravstvenim ustanovama, uredima Vlade Republike Hrvatske i organizacijama civilnog društva. Provođi se kontinuirana edukacija policijskih službenika temeljne policije koji pružaju intervencije povodom nasilja u obitelji (u okviru dopunskog stručnog usavršavanja), edukacija šefova smjena policijskih postaja i njihovih pomoćnika (seminar na Policijskoj akademiji) te edukacija policijskih službenika za maloljetničku delinkvenciju i kaznenopravnu zaštitu djece i obitelji (Specijalistički tečaj na Policijskoj akademiji). Djelatnici su sudjelovali na preko 20 - tak intersektorskih, međuresornih i međunarodnih seminara, stručnih skupova, konferencija i okruglih stolova vezano za nasilje u obitelji, nasilje nad ženama, djecom i sl., većinom putem on line aplikacija poradi epidemiološki mjera uslijed pandemije virusa COVID – 19.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Redovna razmjena podataka sa suradnim institucijama
- ✓ Kontinuirane edukacije policijskih službenika

Gradski ured za obrazovanje izvještava da su stručni suradnici i timovi dječjih vrtića posredovali između roditelja i stručnjaka u institucijama i to najčešće s nadležnim centrima za socijalnu skrb, Poliklinikom za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Obiteljskim centrom Grada Zagreba, Psihijatrijskom bolnicom za djecu i mladež, Pravobraniteljicom za djecu i nadležnim policijskim postajama. Mogućnost prepoznavanja i identifikacije zanemarivane i zlostavljane djece ostvarena je primjenom CAP programa.

U sustavu školstva, djelatnici škola su obvezni, ukoliko zamijete ponašanje učenika koje odstupa od uobičajenog ili vanjske povrede ukazuju na neki oblik fizičkog kažnjavanja/zlostavljanja, surađivati s centrima za socijalnu skrb, policijskim postajama te liječnicima školske medicine. Vezano uz navedenu problematiku škole također surađuju neposredno i s Poliklinikom za zaštitu djece Grada Zagreba i Psihijatrijskom bolnicom za djecu i mladež. U navedenim slučajevima škole su dužne poduzimati radnje u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima, Protokolom o postupanju u slučaju seksualnog nasilja, Protokolom o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece, Pravilnikom o načinu postupanja odgojno - obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima (Narodne novine 132/13). Vlada Republike Hrvatske 2018. je donijela novi Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja (Narodne novine 70/18) koji se temelji na zakonima i podzakonskim propisima te na sadržaju i obvezama, a kojeg se između ostalih resora moraju pridržavati i odgojno - obrazovne ustanove. Sve odgojno - obrazovne ustanove upoznate su s navedenim protokolom i postupanjem u slučaju seksualnog nasilja. Postupanje u slučaju nasilja odnosi se na postupak prijavljivanja odgojno -

obrazovnih ustanova pri čemu je odgovorna osoba u odgojno - obrazovnoj ustanovi dužna o tome obavijestiti nadležno Ministarstvu znanosti i obrazovanja. U dvadesetak osnovnih škola organiziran je poluinstitucionalni tretman pod nazivom Odjel poludnevnog boravka za učenike u riziku za razvoj problema u ponašanju. Isti se provodi u suradnji s Centrom za pružanje usluga u zajednici Zagreb – Dugave te ga financira Centar za socijalnu skrb Zagreb.

Sukladno Protokolu o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima sve odgojno - obrazovne ustanove dužne su u slučajevima nasilja među djecom i mladima postupati sukladno Protokolu o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima kojeg je u listopadu 2004. godine donijelo tadašnje Ministarstvo obitelji, branitelja međugeneracijske solidarnosti, temeljem Programa aktivnosti za sprečavanje nasilja među djecom i mladima. Sukladno navedenom Protokolu, vodi se evidencija. Temeljem dojava škola u II. polugodištu 2019/2020. nije utvrđena niti jedna prijava nasilja sa seksualnim obilježjima u osnovnim školama Grada Zagreba, a u srednjim školama zabilježena je ukupno 1 prijava. Što se tiče prijave nasilja u obitelji, zaprimljena je 1 prijava (ukupno u školskoj godini 9 prijave) u osnovnim školama i 2 prijave (ukupno u školskoj godini 4) u srednjim školama. Vršnjačko nasilje (verbalno i fizičko) prijavljeno je 24 puta u osnovnim školama (ukupno u školskoj godini 55), a u srednjim školama prijavljeno je 20 puta (ukupno u školskoj godini 42). Što se tiče nasilja putem interneta/društvenih mreža, zabilježeno je 7 prijave (ukupno u školskoj godini 10) u osnovnim školama i 2 prijave u srednjim školama (ukupno 3 prijave u školskoj godini). Škole su, vezano uz navedenu problematiku, obavijestile sve nadležne institucije. Temeljem dojava škola u I. polugodištu 2020/21. godini nisu utvrđeni slučajevi prijave nasilja sa seksualnim obilježjima u osnovnim školama Grada Zagreba, a u srednjim zabilježena je 1 prijava. Vezano uz prijavu nasilja u obitelji, zaprimljene su 3 prijave u osnovnim školama i 1 prijava u srednjim školama. Što se tiče vršnjačkog nasilja (fizičko – verbalno) ono je prijavljeno u osnovnim školama u 28 slučajeva, a u srednjim školama 23. Što se tiče nasilja putem interneta/društvenih mreža, zabilježene su 2 prijave u osnovnim školama i 2 prijave u srednjim školama. Ostale dojave su se odnosile na nepohađanje nastave, neprimjereno ponašanje roditelja i druge vrste incidentnih ponašanja (bijeg, samoozljeđivanje, prijetnja, neprimjereno ponašanje i komunikacija roditelja u školama i sl..

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Evidencija prijava nasilja i redovita suradnja s institucijama
- ✓ Međuresorna suradnja – upućeno 19 dopisa nadležnim podružnicama Centra za socijalnu skrb Zagreb, Pravobraniteljici za djecu, Poliklinici za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba vezano uz postupanja u odnosu na članak 136. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19 i 64/20) temeljem kojeg su osnovne škole dostavile obavijest o nedovoljnoj suradnji roditelja sa školom (poremećena obiteljska dinamika, izostanci i druga rizična ponašanja)

Dom „Duga – Zagreb“ izvještava o sudjelovanju ravnateljice mr.sc. Željke Barić te stručnjakinja iz ustanove na brojnim okruglim stolovima, konferencijama, predavanjima i slično (trening „Primjena Konvencije za dionike/ce sustava podrške ženama žrtvama nasilja“ udruge B.a.B.e., okrugli stol u organizaciji udruge „Ženska soba“ naziva: „Seksualno nasilje kao sastavni dio nasilja u obitelji“, konferencija Viktimološkog društva Srbije naziva „COVID - 19 na Balkanu: obrasci viktimizacije i prava žrtava“, okrugli stol u organizaciji udruge „Ženska soba“ pod nazivom: „Izazovi u radu sa žrtvama nasilja u obitelji za vrijeme COVID - 19 pandemije – važnost suradnje“, aktivno sudjelovanje na konferenciji „Izazovi u sustavu podrške u vrijeme pandemije COVID - 19“ s izlaganjem na temu specifičnosti i izazova u radu u skloništa za vrijeme pandemije i drugi oblici međuresorne suradnje). U okviru projekta

„Sofija“ održane su edukacije stručnjaka iz različitih sustava koji sudjeluju u zaštiti žrtava nasilja u obitelji.

Udruga B.a.B.e. u kontinuitetu ostvaruje uspješnu suradnju s nadležnim državnim i gradskim institucijama, jedinicama lokalne i regionalne samouprave, udrugama civilnog društva, visokoobrazovnim ustanovama te poslovnim sektorom putem sastanaka, tematskih sjednica i konferencija na kojima se razmjenjuju relevantne informacije, iskustva i dobra praksa u cilju unaprjeđenja cjelokupnog sustava zaštite žrtava nasilja u obitelji. Referentna su točka Pučkoj pravobraniteljici za pitanja diskriminacije te redovito podnose izvješća Agenciji Europske unije za temeljna prava (FRA), Svjetskoj banci te UPR izvještaje (Univerzalni periodični izvještaj o stanju ljudskih prava u RH) s preporukama Uredu visokog povjerenika UN-a za ljudska prava (OHCHR). U 2020. godini izrađeno je i specijalno izvješće „Coronavirus pandemic in the EU – Fundamental Rights implications“ fokusirajući se na položaj žena, starijih osoba te djece nižeg socioekonomskog statusa u sustavu obrazovanja te druge izvještaje na temu obiteljskog nasilja u doba pandemije. Udruga B.a.B.e. sudjeluje u kontinuiranoj razmjeni podataka u postupanjima u slučajevima nasilja u obitelji među relevantnim resorima kroz aktivnosti unutar platformi poput Nacionalnog tima za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama, Županijskog tima za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama te Županijskog povjerenstvo za ravnopravnost spolova Vukovarsko - srijemske županije. Također sudjeluju u međunarodnim razmjenama znanja i iskustva kroz projektna partnerstva i mreže kao što su mreža WAVE (Women against violence Europe) i mreža ASTRA (Central and Eastern European Network for Sexual and Reproductive Health and Rights). Sustavno surađuju s organizacijama civilnog društva koje vode skloništa i savjetovališta.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA: 6.917,06 kn

- Za rad Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji iz sredstava Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom **6.917,06** kuna
- Redovita sredstva gradskih ureda, ustanova i organizacija civilnog društva

V. IZOBRAZBA STRUČNJAKA KOJI RADE U PODRUČJU ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI

- Sudjelovanje djelatnika gradskih upravnih tijela na online stručnim skupovima i edukacijama koji su tematizirali nasilje u obitelji
- Organiziran međunarodni radni sastanak u Zagrebu u okviru europskog projekta A.S.A.P. te je prikazan zagrebački model zaštite od nasilja u obitelji
- Održane edukacije za jačanje kapaciteta djelatnica skloništa i savjetovališta vezano uz psihološke i pravne aspekte zaštite žena od nasilja te ostale edukacije od strane organizacija civilnog društva

Mjera 1.

Provoditi izobrazbu stručnih osoba o problematici nasilja u obitelji

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za obrazovanje

Sunositelji: Odgojno - obrazovne ustanove, ustanove socijalne skrbi, zdravstvene ustanove, organizacije civilnog društva

Djelatnici **Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom** sudjelovali su na online stručnim skupovima i edukacijama koji su tematizirali nasilje u obitelji (okrugli stolovi "Socijalna izolacija – socijalna zamka za žrtve obiteljskog nasilja", „Seksualno nasilje kao sastavni dio nasilja u obitelji“, konferencija „Solidarna radna okolina sa ženama žrtvama partnerskog i obiteljskog nasilja“, završna konferencija u sklopu programa „Mreža podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela“, konferencija „Važnost i izazovi provedbe programa prevencije seksualnog nasilja u školama“). Jedna djelatnica Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom polazila je dvomjesečnu online edukaciju „Principi i tehnike rješavanjem usmjerenog rada (solution focused) s izbjeglicama i drugim korisnicima socijalnih usluga“ u organizaciji Rehabilitacijskog centra za stres i traumu, a među korisnicima socijalnih usluga su i žrtve nasilja u obitelji. Navedeni ured sudjeluje kao partner na europskom projektu "A.S.A.P." čiji je nositelj Regione del Veneto U.O. Cooperazione Internazionale (Italija) prijavljenom na natječaj pod nazivom "Prevencija i borba protiv rodno uvjetovanog nasilja i nasilja nad djecom" (Ref. REC-RDAP-GBVI-AG-2017), koji je objavila Glavna uprava za pravosuđe i potrošače Europske komisije u sklopu REC Programa (Program za prava, jednakost i građanstvo 2014. - 2020.). Osim Grada Zagreba, partneri na projektu su: Una casa per l'uomo Societe cooperativa Sociale Montebelluna - TV (Italija), Gruppo R Societe cooperativa Sociale - Padova (Italija), Network WWP (Work with Perpetrators) (Njemačka), BGRF - Bulgarian Gender Research Foundation (Bugarska), Association NAIA (Bugarska) te **Dom "Duga - Zagreb"**. Projekt je započeo s provedbom 1.10.2018. predviđenog trajanja 24 mjeseca. Cilj Projekta je definirati i implementirati eksperimentalni model koji ima za cilj integrirati metode intervencije primijenjene na žrtve rodno uvjetovanog nasilja (žene i djecu) i na muškarce počinitelje kako bi se potaknula učinkovita mreža prevencije, podizanje svijesti o važnosti rada s počiniteljima kao dio reaktivne mreže na nasilje nad ženama kroz rodnu perspektivu s naglaskom na sigurnost žrtava. Ukupna vrijednost projekta je 385.731,00 EUR, a Gradu Zagrebu dodjeljuju se bespovratna financijska sredstva u ukupnom iznosu od 28.838,00 EUR dok Grad Zagreb sufinancira projekt s udjelima u plaći djelatnika. U okviru projekta, 18. i 19. veljače 2020. godine održao se radni sastanak u Zagrebu u organizaciji

partnera Doma „Duga - Zagreb“ u suradnji s Gradskim uredom za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom. Predstavnici partnera na projektu upoznali su se sa zagrebačkim modelom zaštite od nasilja u obitelji posjetivši zagrebačko sklonište i savjetovalište.

Dom „Duga – Zagreb“ izvještava da su stručnjaci ustanove održavali jednodnevne edukacije radioničkog tipa za predstavnike skloništa za žrtve, policiju, centre za socijalnu skrb i suce, u cilju približavanja tema kao što su: etiologija nasilnog odnosa i posljedice na planu osobne traume, potrebe i planovi žrtava nakon izlaska iz skloništa, cilj i svrha provedbe tretmana počinitelja nasilja kao zaštitne/sigurnosne mjere. Održano je 8 radionica u osam gradova u Republici Hrvatskoj. U okviru europskog projekta A.S.A.P. održani su treninzi za stručnjake koji provode psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji. Treninge su vodile dvije magistre socijalnog rada i magistra psihologije. Uz edukacijske aktivnosti, stručnjaci ustanove sudjelovali na okruglim stolovima, konferencijama i edukacijama.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Sudjelovanje na više od 40 edukacijskih aktivnosti
- ✓ Organiziran međunarodni radni sastanak u Zagrebu u okviru europskog projekta A.S.A.P. te prikazan zagrebački model zaštite od nasilja u obitelji
- ✓ Edukacije u 8 gradova gdje su stručnjakinje Doma „Duga – Zagreb“ održale jednodnevne edukacije radioničkog tipa
- ✓ Treninzi za stručnjake koji provode psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji

Gradski ured za zdravstvo izvještava o online konferenciji „Parental Separation, Alienation and Splitting: Healing Beyond Reunification“ (Separacija roditelja, otuđenje i oporavak djeteta: Razvoj standarda dobre prakse) u organizaciji Poliklinike za zaštitu djece i mladih grada Zagreba i Family Separation Clinic iz Londona pod okriljem EAPAP-a (European Association of Parental Alienation Practitioners) održane u periodu od 16. do 18. rujna. Na webinaru je sudjelovalo više od 400 stručnjaka koji se bave mentalnim zdravljem iz cijele Europe. Uz tuzemne stručnjake iz područja zdravstva, socijalne skrbi i pravosuđa, sudjelovali su stručnjaci iz cijelog svijeta.

Gradski ured za obrazovanje izvještava o obveznom programima stručnog usavršavanja unutar predškolskog sustava. Ponuđene edukacije usmjerene su na razvoj praktičnih vještina i primjenu najsuvremenijih teorijskih dostignuća u području predškolskog odgoja i obrazovanja. Posebno je važno naglasiti uključivanje znanstvenih djelatnika koji zajedno s praktičarima neposredno rade na unapređivanju odgojno - obrazovnog procesa. Rezultat toga je niz izdanja stručne literature kao što su prikazi i priručnici za primjenu znanstvene teorije u praksi.

Također, redovito su se organizirale edukacije odgojitelja za prihvata djece u programe prilagodbe, senzibiliziranje djece i roditelja na specifične situacije te programi pripreme i podrške roditelja djeteta žrtve nasilja u obitelji. Postupci dječjih vrtića u ovim situacijama su visoko kvalitetno standardizirani i individualizirani. Posebice se naglašava provedba stručnih usavršavanja: stručno - razvojni centar za program podrške roditeljstvu i program "Rastimo zajedno" radi unaprjeđivanja stručnog rada u području predškolskog odgoja i obrazovanja i stručnog usavršavanja odgojno - obrazovnih radnika - Dječji vrtić „Radost“ te programi radionica za djecu iz depriviranih obitelji, udruga „Djeca prva“.

U sustavu školstva, Ured izvještava da nema nadležnost stručnog usavršavanja djelatnika u školama već su za to zaduženi Ministarstvo znanosti i obrazovanja i Agencija za odgoj i obrazovanje.

Predstavnice **udruga B.a.B.e.** provodile su edukacije stručnjaka iz različitih sektora u sklopu dva projekta sufinancirana iz programa Europske unije Rights, Equality and Citizenship te od strane Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske i Grada Zagreba. Prvi je dvogodišnji projekt „VIVIEN – Obrazovna mreža za žrtve nasilja“ - projekt za unaprjeđenje sustava podrške ženama žrtvama nasilja koji se provodi u partnerstvu s organizacijama i sveučilištima iz Italije, Finske i Bugarske. Cilj ovog projekta je prevencija i suzbijanje nasilja prema ženama kroz edukaciju i umrežavanje stručnjaka i stručnjakinja iz partnerskih zemalja Europske unije s posebnim naglaskom na unaprjeđenje zaštite žena s invaliditetom koje su žrtve rodno uvjetovanog nasilja. U ovom je projektu edukacije prošlo više od 500 stručnjaka različitih zemalja te minimalno 150 osoba na rukovodećim položajima u tijelima i institucijama koje djeluju u navedenim područjima. Drugi projekt „HELPLINE - How Expertise Leads to Prevention, Learning, Identification, Networking and Ending Gender Based Violence“ provodi se od 2018. godine u partnerstvu s Udrugom za podršku žrtvama i svjedocima, slovačkim Institutom za istraživanja rada i obitelji, Pravosudnom akademijom, Policijskom akademijom i Uredom za ravnopravnost spolova Republike Hrvatske. Među glavnim aktivnostima projekta ističu se edukacije za stručnjake koji rade sa žrtvama nasilja u obitelji i rodno uvjetovanog nasilja i razvoj suradnje među različitim dionicima u sustavu. Tijekom 2020. održana su 4 treninga za stručnjake na sljedeće teme: „Sadržaj Istanbulske konvencije, tumačenje pojedinih odredbi i njihova primjena“, „Multisektorski pristup implementaciji Konvencije: izazovi, iskustva drugih zemalja i prijedlozi za osiguranje efikasnosti, transparentnosti i brze razmjene informacija“, „Pristup prevenciji, borbi protiv nasilja i zaštiti temeljen na ljudskim pravima i stavljanje žrtve u središte postupaka i procesa“ te „Primjena Konvencije za dionike/ce sustava podrške ženama žrtvama nasilja“.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održana 23 treninga za stručnjake iz svih područja zaštite žrtvama nasilja u obitelji
- ✓ Educirano više od 500 stručnjaka i 150 osoba na rukovodećim mjestima

Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“ navodi da su djelatnice udruge sudjelovale na 3 edukacije u svrhu jačanja kapaciteta i stjecanja novih znanja koje su organizirale vanjske suradnice udruge - odvjetnica i psihologinja. Edukacija je bila na temu pravnih aspekata zaštite žena od partnerskog nasilja i o pružanju psihološke podrške žrtvama nasilja. Udruga provodi europski projekt „ARTEMIS - Žene protiv nasilja nad ženama – Promicanje prava na zaštitu žena promjenom direktive 2011/99/EU o europskom nalogu za zaštitu“ (u daljnjem tekstu: ARTEMIS) koji uključuje edukaciju djelatnica organizacija civilnog društva o postojanju i primjeni Direktive 2011/99/EU o europskom nalogu za zaštitu, koji je važan instrument za priznavanje zaštitnih mjera za žrtve nasilja koje su izdane u jednoj državi, a koje se onda primjenjuju u drugim državama Europske unije. Projekt je sufinancirana sredstvima Grada Zagreba.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održane 3 edukacije za jačanje kapaciteta djelatnica skloništa i savjetovališta vezano uz psihološke i pravne aspekte zaštite žena od nasilja
- ✓ Provedba europskog projekta „ARTEMIS“

Udruga „Ženska soba“ navodi da je provodila europski projekt sufinanciran od strane Grada Zagreba naziva „Prema učinkovitijoj zaštiti: transformacija sustava za borbu protiv nasilja prema ženama“. Uz taj projekt, provodila je brojne projekte i programe koji su ciljano ili djelomično bili usmjereni na izobrazbu djelatnika gradskih upravnih tijela, odgojno - obrazovnih djelatnika, djelatnika u sustavu socijalne skrbi, zdravstva i organizacija civilnog

društva. Izdvajaju se projekti „Seksualno nasilje – edukacijski i preventivski program“, „Centar za žrtve seksualnog nasilja“, „Kutak ravnopravnosti“, „#NEnasilju“...

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održane 3 konferencije
- ✓ Provedene 3 javne akcije
- ✓ Održano 36 radionica za učenike srednjih škola na području Grada Zagreba
- ✓ Održana 2 okrugla stola
- ✓ Proveden program stručnog osposobljavanja za zanimanje domaćice/njegovateljice
- ✓ Održana 2 intervizijska sastanka s predavanjem
- ✓ Održanih 6 jednodnevnih/dvodnevnih treninga
- ✓ Održanih 9 edukacija za studente/učenike/volontere
- ✓ Održana 2 sastanka s predstavnicima gradske uprave te drugih državnih institucija
- ✓ Izrađen audio/video materijal za gluhe i nagluhe osobe te slijepe i slabovidne osobe o radu Mreže podrške i suradnje te pravima žrtava i svjedoka kaznenih djela
- ✓ Provedena Nacionalna kampanja protiv seksualnog nasilja nad i među djecom i mladima

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA : 72.526,34 kune

- Iznos sufinanciranja sredstava za provedbu projekta „A.S.A.P.“ **49.697,80 kune**
- Europski projekt ARTEMIS udruge „Autonomne ženska kuća Zagreb“ sufinanciran je temeljem Javnog poziva za sufinanciranje provedbe projekata udruga ugovorenih iz programa i fondova Europske unije u 2020. u iznosu od **5.356,75 kuna** iz sredstava Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom
- Europski projekt „Prema učinkovitijoj zaštiti: transformacija sustava za borbu protiv nasilja prema ženama“ udruge „Ženska soba“ sufinanciran je temeljem Javnog poziva za sufinanciranje provedbe projekata udruga ugovorenih iz programa i fondova Europske unije u 2019. u iznosu od **17.471,79 kuna** iz sredstava Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom (druga i treća rata projekta isplaćene su u 2020.)

VI. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

- Grad Zagreb obilježio je nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama 22. rujna
- 25. studenoga obilježen je Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama online okruglim stolom pod nazivom „Predstavljanje projekta A.S.A.P. i modela međuresorne suradnje s ciljem borbe i sprečavanja rodno uvjetovanog nasilja“
- Provedena kampanja protiv nasilja na internetu "Zajedno protiv nasilja na internetu - činimo li dovoljno?" od strane doma „Duga – Zagreb“
- Online materijali Centra za socijalnu skrb Zagreb za očuvanje mentalnog zdravlja tijekom pandemije virusa COVID – 19 s naglaskom na obiteljske odnose te pojavu nasilja
- Medijske kampanje organizacija civilnog društva

Mjera 1.

Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Nositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za obrazovanje, Gradski ured za zdravstvo, Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji

Sunositelji: Centar za socijalnu skrb Zagreb - Podružnica Obiteljski centar, organizacije civilnog društva

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom obilježio je Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama 22. rujna u suradnji s Uredom gradonačelnika održavanjem konferencije za novinare te priopćenjem s informacijama o mreži skloništa i savjetovališta na području Grada Zagreba. 25. studenoga - Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama obilježen je online okruglim stolom naziva „Predstavljanje projekta A.S.A.P. i modela međuresorne suradnje s ciljem borbe i sprečavanja rodno uvjetovanog nasilja“. Okrugli stol je okupio 60 stručnjaka iz cijele Republike Hrvatske.

Dom „Duga – Zagreb“ izvještava o provedbi kampanje „16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama“. Kampanja protiv nasilja na internetu "Zajedno protiv nasilja na internetu - činimo li dovoljno?" provedena je u mnogim europskim državama istovremeno. Uključivala je online organizacijske sastanke, izradu promotivnih materijala (četiri vrste letaka, po dvije za odrasle i za mlade; više vrsta naljepnica; razglednica), interaktivni test za mlade, edukativni materijali za društvene medije, video materijal s pozitivnim porukama mladih s osiguranim znakovnim prijevodom na hrvatskom jeziku i na internacionalnom znakovnom jeziku. Kampanja je predstavljena i na online okruglom stolu povodom Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama. U prosincu je održan online okrugli stol „Nasilje na Internetu - činimo li dovoljno?“ popraćen od strane oko 330 sudionika.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Obilježeni Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama i Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama od strane Grada Zagreba
- ✓ Provedena kampanja protiv nasilja na internetu "Zajedno protiv nasilja na internetu - činimo li dovoljno?" od strane Doma „Duga – Zagreb“

Gradski ured za obrazovanje izvještava o bitno promijenjenim okolnostima rada u predškolskim ustanovama kao i održavanju nastave u školskom sustavu u uvjetima pandemije virusa COVID – 19. Ministarstvo znanosti i obrazovanja izdalo je dokument „Modeli i preporuke za rad u uvjetima povezanim s COVID - 19“ koje su, s uputama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, komplementarni dokumenti te su povezani u cilju sprječavanja i suzbijanja pandemije COVID - 19 u odgojno - obrazovnim ustanovama. U Uputama je naglasak na zdravstveno - epidemiološku komponentu, a u Preporukama na odgojno - obrazovnu komponentu. Tijekom pedagoške godine nije došlo do zatvaranja gradskih dječjih vrtića već je došlo do prekida rada jedne ili više odgojno - obrazovnih skupina nakon utvrđivanja zaraze COVID - 19 kod djece ili kod odgojitelja određene odgojno - obrazovne skupine (samoizolacija). Obilježavanje datuma koji su vezani uz promicanje ljudskih prava te zaštitu od nasilja provedeni su u skladu s okolnostima. Ured je kontinuirano osiguravao sva neophodna sredstva i zaštitnu opremu (dezinfekcijska sredstva za površine i ruke, troslojne kirurške maske, latex i nitrilne rukavice, navlake za obuću, beskontaktno toplomjere, dezinfekcijske barijere i sl.). U cilju unapređivanja kvalitete odgojno - obrazovnog rada i razine pedagoškog standarda, početak nove školske godine 2020./2021., organizacija rada te stvaranje uvjeta za kvalitetan rad ustanova u uvjetima povezanim s COVID - 19 i posljedicama potresa, zahtijevao je posvećenost novoj organizaciji rada – od osnivača, ravnatelja, odgojno - obrazovnih radnika, roditelja i učenika. U odnosu na školsku godinu 2019./2020., 21 osnovna škola koja je radila u jednoj smjeni sada je organizirala rad u dvije smjene, zbog prihvaćanja učenika iz 5 osnovnih škola stradalih u potresu. Srednje škole čiji su objekti pretrpjeli znatna oštećenja od potresa u Zagrebu, odgojno - obrazovni rad organizirali su u objektima drugih srednjih škola koje nastavu organiziraju u jednoj smjeni.

Slijedom navedenih, Ured ističe da su obustavljeni neki od programa; program Škole u prirodi, jednodnevni boravak mladih u Gradu mladih Granešina, program poduke plivanja te program Prve pomoći. Ipak, škole su u cilju senzibilizacije učenika, roditelja i društva općenito, obilježavale datume vezane uz promicanje ljudskih prava i unapređivanje položaja žena, žrtava nasilja u obitelji i nasilja među djecom, a sve sukladno mogućnostima i gore navedenim preporukama nadležnog Ministarstva s obzirom na to da se veliki dio nastave odvijao online putem. Škole Grada Zagreba, sukladno svojim godišnjim planovima i programima, obilježile su one datume vezane uz promicanje ljudskih prava i unapređivanja položaja žrtava nasilja u obitelji kao i nasilja među djecom kao što je obilježavanje Svjetskog dana mira – 1. siječanj, Međunarodnog dana mira – 21. rujan, Međunarodnog dana tolerancije – 16. studeni, Međunarodnog dana ljudskih prava – 10. prosinac, Dan prava djeteta, Dječji tjedan, Dan obitelji, Dan očeva, Majčin dan, Dan prijatelja, Dan planeta Zemlje, Svjetski dan borbe protiv dječjeg rada, Svjetski dan zdravlja, Svjetski dan igre, Dan borbe protiv nasilja u obitelji i dr.) kroz obradu literarnih sastavaka, izradu eseja, referata, seminara i drugih projekata, kroz razne likovne sadržaje i druge oblike nastave, a sve sukladno mogućnostima i stanju izazvanom pandemijom i potresom.

Centar za socijalnu skrb Zagreb navodi da nisu organizirali događaje zbog niza epidemioloških mjera koje su bili dužni provoditi u radu sa strankama jer su bili najpozvaniji pomagati najranjivijim skupinama, korisnicima centra. Međutim, stručni radnici centra kao i podružnice **Obiteljskog centra za Grad Zagreb** objavili su na mrežnim stranicama ustanove niz korisnih pisanih materijala - savjeta za očuvanje mentalnog zdravlja tijekom pandemije te se posebno izdvajaju sljedeći sadržaji: preporuke za postupanje u kriznim situacijama, nova obiteljska pravila u posebnim okolnostima, obiteljski odnosi u izolaciji s naglaskom na pojavu nasilja, psihološke posljedice karantene, o partnerstvu i vezama u karanteni...Informacije o zaštiti od nasilja u obitelji i o mogućnostima potpore i podrške žrtvama nasilja u obitelji također

su dostupne na mrežnoj stranici Centra za socijalnu skrb Zagreb <https://www.czss-zagreb.hr/obraci-i-dokumenti/letci>

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Online letak na temu zaštite od nasilja u obitelji
- ✓ Online materijali za očuvanje mentalnog zdravlja tijekom pandemije s naglaskom na obiteljske odnose te pojavu nasilja

Zaklada „Zajednički put“ izvještava da se u okviru aktivnosti Senior centra u sklopu psihosocijalnih grupa podrške za starije osobe koje su se održavale jednom tjedno (online za vrijeme „lockdowna“) obilježili i sljedeći datumi: Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad starijim osobama, Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama te Međunarodni dan ljudskih prava.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održane 3 grupe psihosocijalne podrške u kojima se raspravljalo i učilo o ljudskim pravima općenito s posebnim naglaskom na rodnu diskriminaciju i nasilje te mehanizmima zaštite koje pojedinci mogu koristiti.

Udruga B.a.B.e. redovito u svom radu obilježava datume vezane za promicanje ljudskih prava i unaprjeđenje položaja žrtava nasilja u obitelji (Dan žena, Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama, Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama, 16 dana aktivizma i sl). Izvještavaju da im se u 2020. godini činilo posebno važno učiniti svoj rad vidljivijim te su zbog toga otvorile i novi You Tube kanal na kojem su dostupni videozapisi koji predstavljaju njihov rad. Svi videozapisi dostupni su na: <https://www.youtube.com/channel/UCzMEPPNCer-6MN7j2uoY561A/featured>. Obilježavajući 16 dana aktivizma protiv rodno uvjetovanog nasilja, na društvenim su mrežama objavile seriju kraćih dokumentarnih filmova s osobnim pričama korisnica savjetovališta udruge B.a.B.e. koje su pred kamerom progovorile o svojim traumama i procesu izlaska iz kruga obiteljskog nasilja. Povodom Međunarodnog dana borbe protiv rodno uvjetovanog nasilja pokrenule su kreativnu online kampanju. Cilj kampanje bilo je osvježavanje i informiranje javnosti o temama diskriminacije, seksualnog i emocionalnog zlostavljanja te je realizirana kroz vizuale popraćene objašnjenjima koncepata važnih za razumijevanje različitih oblika diskriminacije i zlostavljanja te pružanjem informacija o zakonskim odredbama. Vizuali su svakodnevno objavljivani na društvenim mrežama Facebook i Instagram u razdoblju od 25. studenog do 10. prosinca 2020. godine. Udruga sudjelovala u pokretanju portala „Žene i mediji“, a u 2020. godini na portalu su objavljeni brojni tekstovi vezani uz rad udruge te su obliku kolumne pisale o obiteljskom nasilju u vrijeme pandemije COVID - 19 i o sigurnim kućama u Republici Hrvatskoj. Portal Žene i mediji posvećen je osnaživanju i informiranju žena te poučavanju i podizanju svijesti svih građana, javnih osoba, kreatora javnih politika, civilnog društva i posebno medija o pitanjima položaja žena u društvu. Portal je pokrenula Agencija za elektroničke medije s ciljem jačanja ispravne medijske vidljivosti žena i smanjenja štetnih stereotipa. Uz sve ove aktivnosti, zaposlenice udruge su održavale edukacijske radionice.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Pokrenut You Tube kanal
- ✓ Objavljena serija dokumentarnih filmova s osobnim pričama korisnica savjetovališta udruge B.a.B.e.
- ✓ Kreativna online kampanja s ciljem osvježavanja i informiranje javnosti o temama diskriminacije, seksualnog i emocionalnog zlostavljanja

- ✓ Sudjelovanje u pokretanju portala „Žene i mediji“ te objava kolumni s posebnim naglaskom na nasilje u obitelji za vrijeme pandemije

Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“ izvještava da su radile na povećanju javne svijesti o nasilju nad ženama kroz medijski rad upozoravajući na porast nasilja nad ženama posebice za vrijeme izolacije te pozivajući na promjenu stavova, politika i prakse institucija. Kroz 401 pojavljivanje u medijima, objavama na internetskoj stranici i Facebooku, sudjelovanjem u 2 medijske kampanje i 2 humanitarne akcije te 200 podijeljenih letaka podizale su javnu svijest o nasilju nad ženama. Sudjelovale su u izradi zajedničkog priopćenja Tima Grada Zagreba za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji i Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji povodom povećanog rizika od obiteljskog nasilja i nasilja nad ženama u tijeku pandemije koronavirusa COVID – 19 i informacije o uslugama na području Grada Zagreba. Izradile su istraživanje o utjecaju pandemije na obiteljsko/partnersko nasilje, čiji su rezultati prezentirani tijekom okruglog stola kojeg su organizirale u prosincu na tu temu.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ 401 medijski nastup te učestale objave na mrežnim stranicama te društvenim mrežama
- ✓ Sudjelovanje u dvije medijske kampanje
- ✓ Podijeljeno 200 letaka o nasilju nad ženama
- ✓ Rad u gradskim povjerenstvima za zaštitu od nasilja u obitelji
- ✓ Provedeno istraživanje o utjecaju pandemije na obiteljsko/partnersko nasilje

Udruga „Ženska soba“ navodi da je održala tri javne akcije u Gradu Zagrebu putem kojih je obilježila važne datume vezane uz promicanje ljudskih prava, unaprjeđenje položaja žrtava nasilja u obitelji i seksualnog nasilja te žrtava kaznenih djela. Podržana je javna globalna kampanja „Milijarda ustaje protiv nasilja nad ženama“ održana 15. veljače koja se osmu godinu održava u Republici Hrvatskoj, a pokrenuta je od srane aktivistkinje za prava žena Eve Elsner. Važnost događanja kao što je obilježavanje „Milijarda ustaje protiv nasilja nad ženama“ upozorenje je na sve brutalnije oblike nasilja nad ženama, ubojstvima, silovanjima, nasilju nad djevojčicama i djecom, starijim osobama, pripadnicima manjina, LGBT zajednici, izbjeglicama i migrantima. Sudjelovale su i na javnoj akciji „Obilježavanje Europskog dana žrtava kaznenih djela“ te na događaju „Nisi kriva. Nisi sama“ povodom obilježavanja Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama. Dio javne akcije je proveden i online, odnosno tri poruke su u digitalnom obliku bile dostupne svim zainteresiranim osobama da ih dijele na svojim društvenim mrežama što je rezultiralo velikom zainteresiranošću. Isto tako, Ženska soba je tijekom svibnja u suradnji s oglašivačkom tvrtkom B1 organizirala promociju rada Centra za žrtve seksualnog nasilja. Izrađeni su te postavljeni plakati i privjesnice u autobusima i tramvajima Grada Zagreba. Sveukupno je postavljeno 577 plakata te 500 privjesnica. Procjenjuje se da je 500 000 osoba tijekom 2 tjedna vidjelo informaciju kome se mogu obratiti ukoliko su preživjeli/e seksualno nasilje.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Organizirane tri javne akcije
- ✓ 1500 osoba na javnim događajima
- ✓ Osmišljeno, tiskano i distribuirano 577 plakata te 500 privjesnica
- ✓ 35 medijskih nastupa

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA:

- Redovna sredstva gradskih upravnih tijela
- Sredstva organizacija civilnog društva dobivena kroz javne natječaje od Grada Zagreba prikazana su u Području djelovanja I., mjera 2.
- Zaklada „Zajednički put“ – sredstva prikazana u Području djelovanja VII., mjeri 3.

Mjera 2.

Osigurati dostupnost informacija o zaštiti od nasilja u obitelji i o mogućnostima potpore i podrške žrtvama nasilja u obitelji

Nositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za obrazovanje, Gradski ured za zdravstvo, Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji

Sunositelji: Policijska uprava zagrebačka, Centar za socijalnu skrb Zagreb

Na mrežnim stranicama **Grada Zagreba** posebno je istaknuto područje „Zaštita žrtava obiteljskog nasilja“ koje sadržava informacije o Timu Grada Zagreba za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, Zagrebačkoj strategiji zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022., Povjerenstvu za zaštitu od nasilja u obitelji, Savjetovalištu za djecu i odrasle - žrtve obiteljskog nasilja te o uslugama koje pruža Dom „Duga – Zagreb“. Navedeno sadržaj dostupan je na sljedećoj poveznici: <https://www.zagreb.hr/zastita-zrtava-obiceljskog-nasilja/4943>.

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom tiskao je 2018. godine tekst Zagrebačke strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022. godine u 500 komada radi distribucije svim zainteresiranim institucijama. Do sada nije bio potreban dotisak. Tekst Zagrebačke strategije prilagođen je i osobama s invaliditetom te je ured izradio tekst navedene strategije na Braillovom pismu (20 primjeraka) i u zvučnoj tehnici (40 CD-a).

Centar za socijalnu skrb Zagreb izvještava da su u prijemnim uredima podružnica izloženi pisani materijali za žrtve nasilja u obitelji s ciljem bolje informiranosti o svim mogućnostima zaštite i podrške. Materijal se može pronaći i na mrežnim stranicama ustanove.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Broj tiskanih informativnih materijala – 500 komada bez dotiska u 2020. godini
- ✓ Tekst strategije prilagođen i osobama s invaliditetom

Gradski ured za zdravstvo podržao je projekte organizacija civilnog društva koje su tiskale edukativne brošure. Jedna od aktivnosti projekta „Snaga obitelji“ Udruge Hrabri telefon je i tisak edukativnih brošura koje se dijele svim korisnicima programa. U okviru aktivnosti projekta udruge Centar za žene žrtve rata – ROSA „Psihosocijalna pomoć i podrška azilantkinjama - žrtvama nasilja i štetnih tradicijskih praksi“ ostvareno je informiranje javnosti i korisnica o pravima i mogućnostima ostvarivanja prava, a koje se odvijalo putem distribucije informativnih materijala te dostupnim informacijama na internetskim stranicama i društvenim mrežama.

Gradski ured za obrazovanje izvještava da su vrtićima i školama dostupni plakati i brošure UNICEF-a, Poliklinike za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Obiteljskog centra Grada Zagreba i dr. Svaki vrtić ima datoteku stručnih materijala za odgojitelje i roditelje. U tijeku pandemije virusa COVID - 19, svi materijali su dostupni online. Posebice se izdvajaju materijali - Mali vodič za velike promjene te podrška jačanju mentalnog zdravlja djece i mladih tijekom i nakon pandemije virusa COVID - 19 zdravstvene krize i potresa u gradu Zagrebu.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Dostupne informacije o zaštiti od obiteljskog nasilja na mrežnoj stranici Grada Zagreba
- ✓ Dostupne informacije o zaštiti od nasilja u obitelji na mrežnim stranicama Centra za socijalnu skrb Zagreb
- ✓ Online materijali za sve vrtiće i škole

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- Sredstva Gradskog ureda za zdravstvo iskazana su u Području djelovanja I., mjera 2.
- Redovna sredstva gradskih ureda i Centra za socijalnu skrb Zagreb

Mjera 3.**Provoditi medijske kampanje za suzbijanje obiteljskog nasilja radi daljnje senzibilizacije javnosti za problematiku obiteljskog nasilja**

Nositelji: Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava, Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji

Sunositelji: Policijska uprava zagrebačka, Centar za socijalnu skrb Zagreb

Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava izvještava da su na temelju Javnog poziva za dodjelu jednokratnih financijskih potpora udrugama iz sredstava Proračuna Grada Zagreba za 2020. dodijeljena financijska sredstva udruzi „Ženska soba“ za organizaciju javnog događanja „I jedanput je nasilje“ u sklopu globalne kampanje „Milijarda ustaje protiv nasilja nad ženama“ koja ima za cilj osvijestiti raširenost nasilja nad ženama i djevojčicama i njegovo sprječavanje.

Ured gradonačelnika izvještava da temeljem točke 14. Programa državne potpore za subvencioniranje proizvodnje i emitiranja audiovizualnih i radijskih programskih sadržaja u programima nakladnika televizija ili radija za razdoblje od 2015. do 2020. (Službeni glasnik Grada Zagreba 15/15 i 7/16) i Programa potpore male vrijednosti za sufinanciranje proizvodnje i objave programskih sadržaja u elektroničkim publikacijama za razdoblje 2015. – 2020. (Službeni glasnik Grada Zagreba 19/15), Grad Zagreb svake godine objavljuje Javni poziv za subvencioniranje proizvodnje emitiranja audiovizualnih sadržaja te Javni poziv sufinanciranja objava programskih sadržaja u elektroničkim publikacijama. Jedna od tema je poticanje i razvijanje svijesti o poštivanju ljudskih prava i ravnopravnosti spolova.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA : 18.000,00 kuna

- Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava **18.000,00 kuna** za projekt udruge „Ženska soba“

VII. ZAŠTITA POSEBNO OSJETLJIVIH SKUPINA ŽRTAVA NASILJA U OBITELJI

- Dom za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja „Duga – Zagreb“ u potpunosti je prilagođen za boravak i smještaj osoba s invaliditetom
- Podrška organizacijama civilnog društva koje projektima unapređuju sustav zaštite prava i položaja osoba s invaliditetom žrtava nasilja u obitelji, osoba starije životne dobi te manjinskih skupina (nacionalne manjine, osobe pod međunarodnom zaštitom)

Mjera 1.

Unapređivati sustav zaštite prava i položaja osoba s invaliditetom žrtava nasilja u obitelji

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom

Sunositelji: Udruge osoba s invaliditetom i za osobe s invaliditetom

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom putem Javnog poziva za podnošenje prijave za dodjelu jednokratnih financijskih potpora udrugama za 2020. osigurao je financijsku potporu Zajednici saveza osoba s invaliditetom Hrvatske (u daljnjem tekstu: SOIH) za podmirenje dijela troškova organiziranja treninga i tribine „NE nasilju nad ženama s invaliditetom“. Aktivnost je usmjerena na osnaživanje žena s invaliditetom za prepoznavanje nasilja te za njegovu prijavu kao i na podizanje razine svijesti javnosti o problemu nasilja nad ženama s invaliditetom. Trening i tribina „NE nasilju nad ženama s invaliditetom“ provedeni su kroz sedmodnevni trening SOIH – Mreže žena s invaliditetom u Rovinju te Kampanju 16 dana aktivizma protiv rodno uvjetovanog nasilja. Trening SOIH – Mreže žena s invaliditetom „NE nasilju nad ženama s invaliditetom“ održao se od 26. srpnja do 2. kolovoza u Centru M.A.R.E., u Rovinju. Tematske cjeline treninga bile su: perspektive položaja žena s invaliditetom, žene s invaliditetom i utjecaj pandemije, Istanbulska konvencija i sprečavanje nasilja nad ženama i djevojčicama s invaliditetom, usvajanje prijedloga za uključivanje žena s invaliditetom u Nacionalnu strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom 2021. -2027. te izrada programa za obilježavanje dana borbe protiv nasilja nad ženama s invaliditetom. Kao direktni rezultat treninga obilježen je Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama koji je bio posvećen gluhim ženama za što je izdan letak, a Hrvatski savez gluhih i nagluhih je na mrežnoj stranici sve prikazao prijevodom na znakovni jezik: <http://www.hsgn.hr/2020/09/22/nacionalni-dan-borbe-protiv-nasilja-nad-zenama/> Okrugli stol je održan povodom Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, a kampanja je predstavljena u televizijskim i radijskim emisijama.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Broj dodijeljenih financijskih potpora organizacijama civilnog društva koje programski djeluju radi zaštite prava žena s invaliditetom žrtava nasilja u obitelji: 1
- ✓ Broj održanih treninga, okruglih stolova i sličnih aktivnosti senzibilizacije javnosti o nasilju u obitelji nad osobama s invaliditetom: 1 trening, 1 okrugli stol, 7 medijskih nastupa, 2 javne akcije

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA :

- Putem Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom ugovoreno je **25.000,00 kuna**, ali su sredstva isplaćena u 2021.

Mjera 2.

Prostore u kojima djeluju skloništa za žrtve nasilja u obitelji prilagoditi i za boravak osoba s invaliditetom

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet

Dom „Duga – Zagreb“ u potpunosti je prilagođen za boravak i smještaj osoba s invaliditetom. Dvije sobe i pridruženi sanitarni čvorovi prilagođeni su osobama koje koriste medicinska kolica. U sklonište je tijekom 2020. bilo smješteno 5 odraslih osoba s invaliditetom od kojih je jedna imala tjelesni invaliditet, a četiri intelektualne teškoće. Organizacije civilnog društva koje vode skloništa za žrtve nasilja (Ženska pomoć sada i Autonomna ženska kuća Zagreb) trenutačno nisu u mogućnosti prilagoditi prostore za boravak osoba s invaliditetom.

Mjera 3.

Unapređivati sustav zaštite prava i položaja osoba starije životne dobi od nasilja u obitelji

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom

Sunositelji: Domovi za starije osobe čiji je osnivač Grad Zagreb, Zaklada "Zajednički put", organizacije civilnog društva

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom navodi da je temeljem Javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga iz područja socijalnog i humanitarnog značenja iz Proračuna Grada Zagreba za 2020. ukupno financirano 8 programa/projekta organizacija civilnog društva koje djeluju u području zaštite prava osoba starije životne dobi. Projekti su tematizirali sljedeća područja: savjetovanje o pravima starijih osoba (prava iz sustava socijalne skrbi i ugovori o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju sa svrhom sprječavanja njihove zlouporabe), obilježavanje Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad starijim osobama, upoznavanje s prepoznavanje znakova nasilja i drugih psiholoških promjena i adekvatna reakcija, psihološko savjetovanje za starije osobe koje su žrtve nasilja - psihosocijalna podrška za starije osobe koje su žrtve nasilja te provedbu istraživanja o ljudskim pravima starijih osoba.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Financijski podržano 8 projekata/programa organizacija civilnog društva koje djeluju u području zaštite prava osoba starije životne dobi

Zaklada „Zajednički put“ navodi da su psihosocijalne grupe podrške osobama starije životne dobi održavane jednom tjedno u Senior centru, a za vrijeme trajanja „lockdowna“ ili donošenja specifičnih epidemioloških mjera, održavane su online. U sklopu grupnog rada obrađivane su teme nasilja nad starijim osobama, nasilja u obitelji i rodnog nasilja. Individualno psihološko savjetovanje osoba starije životne dobi održavalo se u Senior centru ili video pozivom/telefonski prema potrebi korisnika.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održano 90 grupa psihosocijalne pomoći osobama starije životne dobi
- ✓ 12 osoba zatražilo individualno psihosocijalno savjetovanje
- ✓ 264 sata individualne psihološke podrške

Domovi za starije osobe čiji je osnivač Grad Zagreb (Dom za starije osobe Centar, Dom za starije osobe Dubrava - Zagreb, Dom za starije osobe Ksaver, Dom za starije osobe Maksimir, Dom za starije osobe „Medveščak“ Zagreb, Dom za starije osobe „Park“, Dom za starije osobe Peščenica, Zagreb, Dom za starije osobe Sveta Ana Zagreb, Dom za starije osobe Sveti Josip Zagreb, Dom za starije osobe Trnje i Dom za starije osobe Trešnjevka Zagreb) navedeni su kao sunositelji ove mjere. Vezano za tematiku zaštite nasilja od obitelji, korisnicima je bilo omogućeno individualno savjetovanje. Održano je niz razgovora u kojima se korisnicima pružala podrška i savjeti kako se zaštititi od raznih vrsta nasilja. Međutim, u specifičnom izvještajnom razdoblju, domovi su bili suočeni s izazovima koji su u potpunosti promijenili svakodnevicu zbog pandemije virusa COVID – 19 i potresa. Takve okolnosti su promijenile način rada u domovima za starije te je naglasak stavljen na zaštitu korisnika koji su detektirani kao najrizičnija skupina u pandemiji virusa COVID - 19. Nadležnost Grada Zagreba, Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom nad 11 domova za starije osobe s ukupnim smještajnim kapacitetom za 4.000 korisnika i više od 2.000 korisnika izvaninstitucijskih usluga te gotovo 2.500 smještenih korisnika kod drugih pružatelja usluga postavilo je pred Grad Zagreb velik izazov. U cilju sprečavanja „prodora“ virusa u domove za starije osobe bilo je neophodno pravodobno djelovati te osigurati koordinaciju nadležnih tijela, postupati sukladno važećim uputama, osigurati zaštitna sredstva te kontinuiranu podršku od strane osnivača. Gradski je ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom od početka epidemije organizirao nekoliko sastanaka sa svim pružateljima usluga za starije osobe s područja grada Zagreba u cilju bolje koordiniranosti i informiranosti za vrijeme pandemije virusa COVID - 19. Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom izradio je „Postupnik za domove za starije osobe“ u svrhu zadržavanja povoljne epidemiološke situacije te održavanja sigurnosti smještenih korisnika u domovima za starije osobe. Posredovanje oko raspodjele donacija zaštitne opreme između donatora i ustanova čiji je osnivač Grad Zagreb također je jedna od aktivnosti u razdoblju pandemije virusa COVID - 19. U suradnji s Nastavnim zavodom za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ educirane su medicinske sestre iz domova za starije osobe kako bi se odmah po sumnji na zarazu virusom COVID - 19 korisniku uzeo bris i dostavio prioritarno na analizu. Obzirom na važnost dostupnosti informacija i brze reakcije, otvorene su i dvije telefonske linije, za epidemiološku službu i epidemiološki laboratorij. Kako bi se olakšalo praćenje testiranja korisnika i djelatnika domova na virus, razvijen je i nadograđen modul zdravstvene službe u okviru postojećeg digitalnog sustava DOGMA. Organizirani su i stručni timovi koji su obišli 84 pružatelja socijalnih usluga u svrhu nadzora primjene epidemioloških mjera, a čiji rad su koordinirale djelatnice/socijalne radnice Ureda. Djelatnici domova za starije osobe predanim radom i trudom i nadalje čine sve kako bi ublažili posljedice ograničenja posjeta korisnicima kroz pojačan i individualni rad te pružanje psihosocijalne podrške, a izuzetno je važna i redovita komunikacija korisnika s obitelji i prijateljima. Važno je napomenuti da je domovima za starije osobe čiji je osnivač Grad Zagreb te Ustanovi „Dobri dom“ Grada Zagreba dodijeljena Medalja Grada Zagreba povodom Dana grada Zagreba.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA : ukupno 263.937,00 kuna

- Putem Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom **215.000,00 kuna**

- Zaklada „Zajednički put“ **48.937,00 kuna**

Mjera 4.

Unapređivati sustav zaštite prava i položaja žrtava obiteljskog nasilja manjinskih skupina (pripadnici nacionalnih manjina, osobe pod međunarodnom zaštitom...)

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava

Sunositelji: Organizacije civilnog društva

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom svake godine podupire organizacije civilnog društva koje rade s osobama pod međunarodnom zaštitom, podupiru integracijske procese te stvaraju „društvo dobrodošlice“. Projekti imaju za cilj podizanje kvalitete života, smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti kao i olakšavanje pristupa socijalnim i drugim pravima. U 2020. nije bilo projekata koji su tematizirali nasilje u obitelji manjinskih skupina. Jedna djelatnica Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom sudjelovala je na online tromjesečnoj edukaciji koju je organizirao Rehabilitacijski centra za stres i traumu na temu „Principi i tehnike rješavanjem usmjerenog rada (solution focused) s izbjeglicama i drugim korisnicima socijalnih usluga“, a među temama je bio i rad sa žrtvama nasilja u obitelji migrantskog porijekla.

Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Grada Zagreba organiziralo je 4. ožujka 2020. tematsku sjednicu u Staroj gradskoj vijećnici na temu „Položaj žena izbjeglica/migrantkinja u Gradu Zagrebu“. Naglašeno je da sve osobe pod međunarodnom zaštitom ostvaruju socijalna prava kao i građani Grada Zagreba sukladno Odluci o izmjenama i dopunama Odluke o socijalnoj skrbi koju je Gradska skupština Grada Zagreba donijela 20. prosinca 2016. te je time Grad Zagreb postao prva lokalna zajednica koja je regulirala prava socijalne skrbi i za tu kategoriju stanovništva.

Skloništa za žrtva nasilja na području Grada Zagreba pružaju usluge smještaja i osobama pod međunarodnom zaštitom kao i strancima.

Gradski ured za zdravstvo podržao je projekt udruge Centar za žene žrtve rata - ROSA pod nazivom „Psihosocijalna pomoć i podrška azilantkinjama - žrtvama nasilja i štetnih tradicijskih praksi“. Projektom je ostvarena specijalizirana psihosocijalna podrška ženama tražiteljicama azila i azilantkinjama koje su smještene na području grada Zagreba. Osobno individualno savjetovanje i terapija provodili su se u prostorijama Centra ROSA kroz individualni rad te psihosocijalnu i pravnu podršku. Za ovu aktivnost angažirane su vanjske stručne suradnice - psihologinja i odvjetnica te prevoditeljica koje imaju dugogodišnje iskustvo u radu sa ženama koje su preživjele nasilje. Uključeno je 42 žene i djece u program za koje je organizirana praktična, psihosocijalna i pravna pomoć i podrška. Kroz projekt organizirana je i praktična podrška kroz organizaciju pratnje žena pri posjeti institucijama, pomoć u sporazumijevanju, pomoć u pripremi različite dokumentacije za ostvarenje određenih prava, pomoć u brizi o djeci i sl. Grupe podrške provodile su se u cilju razmjene iskustava i informacija među osobama koje dijele iste ili slične probleme i u svrhu osnaživanja i podrške. Na ovaj način omogućeno im je međusobno ohrabrenje, podrška, dijeljenje iskustava, anonimnost i povjerljivost. U skladu s javnim politikama, projektom je imao za cilj smanjenje socijalne isključenosti žena s odobrenom međunarodnom zaštitom i njihove djece.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Uključeno je 42 žene i djece u program za koje je organizirana praktična, psihosocijalna i pravna pomoć i podrška
- ✓ Održana su 4 sastanka grupe podrške i u koju je uključeno 11 žena
- ✓ Održano je 8 sastanaka timske sinteze
- ✓ Distribuiran je letak namijenjen informacijama korisnicama o mogućnostima traženja pomoći. Informirana javnost i potencijalne korisnice putem internetske stranice <http://www.lilazajednica.com.hr/> i drugih oblika medijskog istupanja i javnih aktivnosti

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA : 10.000,00 kuna

- Putem Gradskog ureda za zdravstvo **10.000,00 kuna**

**KONTAKTI SKLONIŠTA I SAVJETOVALIŠTA ZA ŽRTVE NASILJA U OBITELJI I
NASILJA NAD ŽENAMA U GRADU ZAGREBU**

	Naziv organizacije	Kontakt
1.	Dom za djecu i odrasle – žrtve obiteljskog nasilja „ Duga – Zagreb“ (sklonište i savjetovalište)	01 6383 503 – opće informacije (8.00 – 20.00), info@duga-zagreb.hr Savjetovališta za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja Ozaljska 93, Zagreb (pon – sri – pet: 16.30 – 19.30) Ninska 10, Dom zdravlja Zagreb Istok, Sesvete (uto – čet: 16.30 -19.30) mirna.zona@zagreb.hr Informacije za uključivanje u psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji (pon i sri: 14.00 – 20.00; uto – čet – pet: 9.00 – 15.00), tel: 01 4590 560, 091 3831 777 – tretman@duga-zagreb.hr
2.	Udruga Autonomna ženska kuća Zagreb (sklonište i savjetovalište)	P.P. 19 10001 Zagreb Besplatan broj: 0800 55 44 Radno vrijeme savjetovališta svakim radnim danom od 10.00 - 17.00 azkz@zamir.net
3.	Udruga SOS Ženska pomoć sada (sklonište i savjetovalište)	Telefon: 46 55 222, Besplatan broj: 0800 655 222 (dostupna 0-24 sata) zenskapomocsada@gmail.com
4.	Udruga B.a.B.e. (savjetovalište)	Selska cesta 112 a radnim danom od 08.00 do 17.00 sati: 01 4663 666 SOS telefon - besplatna pravna pomoć: 0800 200 144 ili 01 4611 351 babe@babe.hr Psihološka pomoć Za termine za psihološko savjetovanje telefonski se najaviti na 01/ 4663 - 666 svakim radnim danom od 08-17 sati.
5.	Udruga Ženska soba – Centar za seksualna prava (savjetovalište)	Maksimirska cesta 51 A, 10 000 Zagreb Radno vrijeme: Svakim radnim danom od 08:00 – 18:00 sati na broj mobitela: 091/150-5225 Svakim radnim danom od 09:00 – 17:00 sati na broj telefona: 6119-174 e-mail: zenska.soba@zenskasoba.hr Centar za žrtve seksualnog nasilja tel: 6119-444 e-mail: savjetovaliste@zenskasoba.hr

PRIKAZ UKUPNIH IZDVAJANJA ZA ZAGREBAČKU STRATEGIJU
IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA ZA 2020.

MJERA	NOSITELJI	UTROŠENA SREDSTVA
POGLAVLJE I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI		
1. U sklopu preventivnih programa te zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja provoditi edukacije s cjelovitim pristupom problematici nasilja u obitelji, po vertikalni odgojno-obrazovnog sustava i za sve njegove dionike	Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za obrazovanje	Iz redovnih sredstava nadležnih gradskih ureda
2. Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovališta (specijalizirane usluge potpore, telefonske linije za pomoć, potpora žrtvama seksualnog nasilja)	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za sport i mlade	958.000,00 kn
UKUPNO		958.000,00 kn
POGLAVLJE II. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI		
1. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i/ili savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji i žrtve seksualnog nasilja koje vode organizacije civilnog	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	4.330.171,77 kn

društva te ustanova koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji		
2. Osigurati stambeno zbrinjavanje djece i odraslih osoba žrtava nasilja u obitelji	Gradski ured za imovinsko - pravne poslove i imovinu Grada	Iz redovnih sredstava nadležnog gradskog ureda
3. Osigurati dostupnost stručne pomoći i podrške djeci i mladima traumatiziranim nasiljem u obitelji	Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	4.255.078,00 kn
4. Osigurati podršku žrtvama nasilja u obitelji nakon izlaska iz skloništa	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	Iz redovnih sredstava nadležnog gradskog ureda
5. Planirati i programirati zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji	Hrvatski zavod za zapošljavanje - Regionalni ured Zagreb	Iz redovnih sredstava nadležnog nositelja
6. Poticati poslodavce na zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji	Hrvatski zavod za zapošljavanje - Regionalni ured Zagreb	Iz redovnih sredstava nadležnog nositelja
7. Jačanje suradnje između Hrvatskog zavoda za zapošljavanje - Regionalnog ureda Zagreb i skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji radi pripreme za zapošljavanje i poboljšanja zapošljavanja žrtava nasilja u obitelji	Hrvatski zavod za zapošljavanje - Regionalni ured Zagreb	Iz redovnih sredstava nadležnog nositelja
UKUPNO		8.585.249,77 kn
POGLAVLJE III. PSIHOSOCIJALNI TRETMAN POČINITELJA NASILJA U OBITELJI		
1. Kontinuirano osiguravati financijska sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	1.133.446,74 kn

izvan zdravstvenih ustanova		
2. Provoditi psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Dom "Duga-Zagreb", pravne i fizičke osobe ovlaštene za provedbu psihosocijalnog tretmana	Iznos naveden u mjeri 1. poglavlja III.
UKUPNO		1.133.446,74 kn
POGLAVLJE IV. UNAPREĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE		
1. Unapređenje međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji	6.917,06 kn
UKUPNO		6.917,06 kn
POGLAVLJE V. IZOBRAZBA STRUČNJAKA KOJI RADE U PODRUČJU ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI		
1. Provoditi izobrazbu stručnih osoba o problematici nasilja u obitelji	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za obrazovanje	68.526,34 kn
UKUPNO		72.526,34 kn
POGLAVLJE VI. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI		
1. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za obrazovanje, Gradski ured za zdravstvo, Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji	Redovna sredstva gradskih upravnih tijela Sredstva organizacija civilnog društva dobivena kroz javne natječaje od Grada Zagreba prikazana su u Području djelovanja I., mjera 2.
2. Osigurati dostupnost informacija o zaštiti od	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za obrazovanje,	Sredstva Gradskog ureda za zdravstvo

nasilja u obitelji i o mogućnostima potpore i podrške žrtvama nasilja u obitelji	Gradski ured za zdravstvo, Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji	iskazana su u Području djelovanja I., mjera 2. Redovna sredstva gradskih ureda
3. Provoditi medijske kampanje za suzbijanje obiteljskog nasilja radi daljnje senzibilizacije javnosti za problematiku obiteljskog nasilja	Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava, Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji	18.000,00 kn
UKUPNO		18.000,00 kn
POGLAVLJE VII. ZAŠTITA POSEBNO OSJETLJIVIH SKUPINA ŽRTAVA NASILJA U OBITELJI		
1. Unapređivati sustav zaštite prava i položaja osoba s invaliditetom žrtava nasilja u obitelji	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	Sredstva isplaćena u 20121. godini
2. Prostore u kojima djeluju skloništa za žrtve nasilja u obitelji prilagoditi i za boravak osoba s invaliditetom	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet	Iz redovnih sredstava nadležnih nositelja
3. Unapređivati sustav zaštite prava i položaja osoba starije životne dobi od nasilja u obitelji	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	263.937,00 kn
4. Unapređivati sustav zaštite prava i položaja žrtava obiteljskog nasilja manjinskih skupina (pripadnici nacionalnih manjina, osobe pod međunarodnom zaštitom...)	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava	10.000,00 kn
UKUPNO		273.937,00 kn
SVEUKUPNO		11.048.076,91 kn